

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24.—
pol leta	12.—
četrt leta	6.—
na mesec	2.—

v upravnistvu prejemati:

celo leto	K 22.—
pol leta	11.—
četrt leta	5-50
na mesec	1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izloži vseh dan zvečer izveniš nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin, za dvakrat po 14 vin, za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25.—
pol leta	13.—
četrt leta	6-50
na mesec	2-30

za Nemčijo:

celo leto	K 30.—
za Ameriko in vse druge dežele:	
celo leto	K 35.—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma. Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Balkan.

Dunaj, 13. maja.

V Londonu bo te dni podpisana pogodba o preliminarjem miru. Po nazoru angleških političnih krogov bo ta pogodba obenem tudi definitivni mirovni instrument, kajti vsa dejtalna vprašanja bodo rešili balkanski zavezniki v pogajanjih z velesilami in ne s Turčijo. — Porta odstopa mesto drugega kontrahenta Evropi, ki je prevzela ureditev vseh teritorialnih in gospodarskih podrobnosti. Kuratorsko nalogo so prevzele velesile naravno v svojem lastnem interesu in njihovo stremeljenje ne gre za tem, varovati na primeren način in v dosežni meri turške koristi, pač pa doseči za sebe kolikor možno velike ugodnosti — seveda na račun balkanskih držav. Politična zgodovina balkanske krize bo morda enkrat dognala, da so balkanski diplomati sami zagrešili, da se je mogla intervencija velesil tako intenzivno razviti, da dikтира Evropa mirovne pogoje in odloča koliko svojih uspehov smejo balkanske države pridržati in koliko ne. Položaj pa je danes vse-kakor tak, da zavezniki ne preostaja ničesar drugega, kakor uklopiti se. Zaradi tega je nekoliko nerazumljivo, da se je grška vlada do zadnjega trenutka upirala akceptirati zadnjo posredovalno noto velesil. Bolgarija jo je morala končno prisiliti z grožnjo, da bo sicer primorana podpisati preliminarji mir na lastno pest in faktično je bil bolgarski poslanik v Londonu Madjarov pooblaščen podpisati, če treba, pogodbo še preje predno prispejo v London oficijalni bolgarski delegati.

Za Grško je seveda težko se brezpogojno podvreči odločitvi vlekabinetov ter resignirati že v naprej na vsak ugovor proti rešitvi onih zadev, na katerih ima predvsem ona največji interes. Bolgarija je morala Evropi žrtvovati mejo Saros-Midia, Srbiji so odvzeli veleposlaniki dohod na morje in ji izrezali ogromni albanski kos, Črna gora je morala predati Skader, — operacija se naj sedaj izvrši nad Grško. Njene pridobitve v Albaniji bodo silno obrezane, njena narodna in osvoboditeljska prava na egejskih otokih potlačena. Ne le v prilog Turčiji, temveč v direktno korist enega izmed »sodnikov sveta« — Italije, ki svojegamenama, anektirati Rhodos in skupino malih otokov v južnozahodnem delu egejskega morja niti ne skriva več. Za Grško bodo te izgube tem bolešneje, ker so narodne izgube v pravem pomenu te besede.

Vse balkanske države pa imajo pripravljene tudi protiračune; Bolgarija bo prav gotovo z veliko vne-mo zagovarjala svoje stališče glede vojne odškodnine, Srbija se bo vztrajno zavzemala za korekturo albanske meje pri Prizrenu in Džakovu ter urgirala vprašanja trgovinskega pristanišča ob Adriji, Črna gora bo zahtevala finančne in teritorialne kompenzacije za Skader. Tako gladko pač pogajanja ne pojdejo, kakor si to predstavlja angleški oficijozni članek v »Timesu«, ki meni, da je vsak ugovor proti volji veleposlanikov odveč in brezuspešen.

Oficijalno belgradsko poročilo potrjuje danes, da traja srbsko-bolgarski spor naprej in da so bile vesti o že doseženem principijalnem kompromisu med obema zaveznikoma prezgodnje, prezgodnje pa tudi poročilo, da se je Srbija podvrgla ruskemu razsodišču. Stališče Srbije se principijalno razlikuje od bolgarskega. Bolgarija se opira na razdelitveno pogodbo, ki naj tvori podlago za rešitev razdelitvenega spora. Srbija pravi, da treba to pogodbo popreje revidirati ter navaja za to svojo zahtevo že znane argumente. Konsekventno temu svojemu stališču se Srbija tudi ne more podvreči razsodišču Rusije, ki more razsoditi, ako se lahko opira na pravno podlago pogodbe, katere Srbija ne more več kot veljavne priznati. Po mnenju srbskih politikov bi mogla torej Rusija v sedanjem stanju spora vršiti le nalogo posredovalca, nikakor pa ne arbitra.

Spor mora sicer v kratkem zavzeti konkretno obliko in splošno se pričakuje, da se kritična njegova faza skoraj pojavi. Včeraj zvečer se je vršil v Belgradu izredni ministrski svet, ki je po zanesljivih informaci-

jah definitivno formuliral srbsko stališče. Vrhovni poveljnik srbske armade, general Putnik je dal vpoklicati vse na dopustu se nahajajoče vojae in častnike, Bolgari prevažajo svoje čete izpred Cataldže v Makedonijo . . . Jugoslovanski politični krogi upajo še vedno trdno, da se bo posrečilo najti kompromisno formulo, katero bodo mogli tako Srbi kakor Bolgari akceptirati.

Kot dobro znamenje se označuje dejstvo, da med srbskim in bolgarskim vojaštvom ni prišlo do onih obžalovanj vrednih dogodkov, kakor med Bolgari in Grki. Vendar pa nesporno bolgarsko-grški spor ni tako globok in politično opasen, kakor srbsko-bolgarski. V Atenah so začela marveč že oficijalna pogajanja, ki bodo brezdvomno uspešna, ker so Bolgari, kakor se zdi, že naprej priznali Solun za grško posest.

Balkanski dogodki bodo vzbujali v najkrajšem času ponovni interes evropske javnosti.

Kako je postal dr. Šusteršič deželni glavar na Kranjskem!

Po odstopu p. Šuklje od mesta deželnega glavarja na Kranjskem je nastala glede njegovega naslednika v stranki velika zadrega. Da hrepni po tem dostojanstvu dr. Šusteršič in še bolj njegova častihlepna soproga, ni bila nikaka tajnost za poučene kroge, ravno tako pa se je vedelo, da je pravi spiritus rector cele stranke, dr. Krek, odločen nasprotnik te kandidature. Dr. Krek je namreč kot socialista po prepričanju od nekdanj nasprotnik kumuliranja uradov in stoji že mnogo let na stališču, da je izvrševanje državnoborskega mandata nezdružljivo z dostojanstvom deželnega glavarja. Ker Šusteršiča v državnem zboru ni hotel pogrešati, se je na strankarskih konviktelnih zavzemal za izvolitev koga drugega, v tem specijalnem slučaju za državnega poslanca in predsednika c. kr. kmetijske družbe Frana S. Povšeta, kateremu je prej močno nasprotoval, češ da je preveč konservativen, od katerega je pa pričakoval, da na željo stranke odlo-

ži svoj državnoborski mandat, če postane deželni glavar. Tudi nikdar prikrivana nenaklonjenost dr. Kreka napram gospe Šusteršičevi — odkar je deželna mati, je samo enkrat z njo govoril in še to samo da izpolni meni dano obljubo — je morda pomagala, ga zavzeti proti nominiranju dr. Šusteršiča. Izjemoma so v tej stvari soglašale Krekove želje z željami vlade, katere oficijalni kandidat je bil v uradnih krogih splošno spoštovani in priljubljeni državni poslanec Povše. To pa seveda ni bilo po Šusteršičevem okusu in ker zaželjenega cilja ni mogel doseči po ravni poti, je pač krenil na stranska. Šel je kot načelnik stranke k min. predsedniku grofu Stürgku in mu obljubil kot protiuslugo, če bo imenovan za deželnega glavarja, da se stranka iz opozicijske stranke premeni v vladno stranko in da enkrat za vselej opusti obstrukcijo. Stürgkh je to kupčijo toliko laglje sklenil, ker mu je Šusteršič rekel, da nima Povše nobenega vpliva na stranko in da ne bo stranke nikdar imel za seboj. Povrh je Šusteršič v »Reichsposti« in v drugih mu pristopnih časopisih lansiral vest, da je v najboljši moški dobi stoječi Povše prestar in telesno preslab za to dostojanstvo. Vrnivši se domov, je potem v takih stvareh zelo naivnemu Kreku pripovedoval, da ga je ministrski predsednik s povzdignjenimi rokami prosil, naj prevzame težko mesto, tako da nikakor ni mogel odkloniti. Za to felonijo je izvedel Krek šele dosti kasneje in sicer slučajno. Stürgkh jo je namreč v trenutku velike nevolje povedal državnemu poslancu vitezu Pogačniku, ki je seveda to vest še gorko nesel Kreku.

To bi se bilo vse dobro in lepo preneslo in mir bi bil ostal ohranjen. A tedaj je nastala ta nesrečna balkanska vojna in vsled te je latentna Cuvajeva kriza na Hrvaškem postala akutna. Treba je bilo priti z barvo na dan in izpolniti dano obljubo. Najlepši delegacijski govori v Budimpešti in lojalnosti cedeci se uvodniki v »Slovenca« niso imeli za ministrskega predsednika nič pomena, če je divjala v državnem zboru obstrukcija proti proračunu. Ministrski predsednik je zahteval, da se izpolni za-

njegovo konvencio garantirana obljuba in da poneha obstrukcija. Te zaveze pa Šusteršič nikakor ni mogel izpolniti, kajti brez ozirov na njegove obljube ali morda prav zaradi njih je zlobni dečko Krek na Frančevem ringu trobil generalni juriš na državne potrebsčine. Šusteršič se je naglo peljal iz Budimpešte na Dunaj, toda — joj tudi to potovanje ni imelo uspeha in znamenita večerna konferenca v hotelu Hammerand, kjer ima Krek na Dunaju svoje stanovanje, sicer ni sklenila ustaviti obstrukcije, pač pa odstop dr. Šusteršiča od načelnstva.

V zvezi s tem bodi takoj omenjeno, da je bila vlada po Brafovi smrti pripravljena koncedirati portfelj poljedelskega ministra Jugoslovonom, da pa se je to koncediranje razbilo ob Šusteršičevi osebi. Vlada namreč ni hotela in ni mogla imenovati Šusteršiča, ker so alpski nemški nacionalci izjavili, da bi to smatrali za casus belli in so proti Šusteršiču ugovarjali tudi konservativni Poljaki. S Povšetom pa, ki bi bil tako vladni kakor vsem strankam brez razločka zaradi njegove prislovne spodobnosti in njegovega temeljitega strokovnega znanja zelo všeč, se je bilo bati, da se pridobi sicer izvršten parlamentarni minister, toda brez stranke. In tako so ostali Jugoslovani brez legalnega zastopnika v kabinetu. Kakor rečeno, bodi to le mimogrede omenjeno.

Šusteršičevo deželnoglavarsko delovanje je znano. 60.000 kron davčnega denarja za priredbo privatnega stanovanja v deželnem dvorcu, sezidanem šele pred nekaj leti — a noben akt o pravem času rešen! Gospod deželni glavar je na Dunaju, v Budimpešti in politizira in spletkari, dočim sedi njegov namestnik dr. Lampe za tretjino njegove plače od 9. ure zjutraj do 8. zvečer v uradu ter rešuje deželne posle in dostikrat še gorkega obeda nima, ker doslovno nima časa ga zavzeti. Zato pa se vozi deželna mati oficijalno h »končnim skušnjam« »gospodinjstvih tečajev« in prireja soareje, za katere si naroča ribe iz Trsta, pularde iz Gradca, sočivje iz Gorice in posebnosti celo z Dunaja, ker — kakor je meni rekla — na Kranjskem sploh nič vžitnega

LISTEK.

Notarjeva sablja.

Spomini strahopetnega junaka.

Francoski spisal Louis d' Hurecourt; preložil Vladimir Svetek.

(Dolje.)

Začetkom meseca aprila je prišel podprefekt na revizijski turnej v Noisy. Bil je to gospod Lefoulon de la Rate, izborni in marljiv uradnik, jako vrljuden mož, s katerim sem gojil družabne stike.

Po tradicionalnem banketu me je poklical na stran ter mi dejal:

— Dragi Bourdonnois, od vlade vam imam sporočiti neprijetno priporočilo in laskavo ponudbo.

— Govorite, gospod podprefekt, sem odgovoril nekoliko iznenaden.

— Pazite na svoje besede in na to, s kom občujete. Gotove neugodne govornice o Vašem političnem mnenju in Vašem političnem občevanju so prišle do ušes — visokostojecih oseb ter bi vam zamogle v Vaši poziciji kot uradna oseba povzročiti velike neprijetnosti.

— Verjume mi, sem dejal, da me to zelo žalosti. Jutri bom izrazil gospodu abbéju Potencielu . . .

— Tiho! Tiho! Je dejal smeje se gospod Lefoulon de la Rate. Ne imenujmo imen. Sicer bo pa oseba, o

kateri govorite, zapustila Noisy-le-Bar ter bo šla v majhno faro na deželo premošljivat o neprilikah, ki jih povzroči predolg jezik. Kar pa se tiče Vas, se nudi baš momentano prilika, da javno manifestirate svojo vdanost do obstoječih razmer. Formujete se stotnije nacionalne garde v celi severni Franciji. Sestavljene morajo biti iz dobromislečnih državljanov in na visokem mestu bi Vas z veseljem videli sprejeti poveljstvo ene izmed njih po Vaši lastni izbiri.

Ponudba me je tako iznenadila, da sem zamogel samo zajecjati nekaj opravičilnih besed o malenkostnosti mojih vojaških dispozicij, miro-ljubnem značaju svojega opravila i. t. d.

— Premislite resno, je rekel podprefekt, ko me je zapuščal, z neko gotovo hladnostjo. Ne odklonite lahkomiselno; utegnili bi bridko obžalovati. Sicer pa vam ne bo treba delati nikake resne službe, ker ne boste nikdar poklicani v vojno.

Prišel sem domov, trdno odločen, da ne sprejemam. K nesreči pa sem storil nesmisel, da sem sporočil svoji soprogi ponudbo, misleč, da se bo smejala kakor jaz.

V moje veliko začudenje pa se je nasprotno takoj pri prvih besedah vnela, rekoč, da je treba akceptirati z navdušenjem in prositi podprefekta za stotnijo grenadirjev.

— Grenadirski stotnik — naš so-sed, odvetnik Raitrécy, ki si toliko domišljuje, ker je farni cerkveni klu-

čar, bo poginil od zavisti; in kožuho-vinasta čepica ti bo tako lepo pristojala! To je gorko in komodno pokrivalo, izborno za te, ki se tako hitro prehladiš.

To pot sem se jezil ter ji zapovedal, da me pusti v miru.

Začela se je kujati.

Prihodnji dan je bila voda za raziranje hrzla; čevlji slabo namazani; na srcaji so mi manjkali gumbi in sobarica je imela preveč opravila, da bi jih bila prišla nazaj. Vse jedi so bile pokvarjene; ogenj ni hotel goreti itd. Razumel sem in priznal sem se premaganim.

Šel sem k podprefektu in na njegovo ponovno zatrdilo, da se nacionalne garde ne bodo nikdar uporabile zunaj Francije, sem sprejel poveljstvo kompanije grenadirjev.

Takoj mi je naročila soproga uniformo in treba jo je bilo videti, kako ponosno je stopala ob moji roki, kadar sva šla 15. avgusta, na Sv. Napoleona dan, skupaj k maši ali pa delala oficijalne obiske.

Sicer pa v prvem času to imenovanje ni prineslo velikih izprememb v moje življenje. Stotnija se je zbirala jako poredkoma, ker ni imela orožja za vezbanje.

Meseca junija smo izvedeli skoro istočasno o napovedi vojne Rusiji in o tem, da je prekoračilo 600.000 mož velike armade Nemcem.

Oskar Blaimisset, moj prvi pisar, ki sem ga dal imenovati sergent-

majorjem, ali narednikom svoje stotnije, se je oprjel od tega dneva dalje najbolj divjih alir. Pustil si je brke rasti, trdil je, da ne more več govoriti, ne da bi pri tem preklinjal kakor kak voznik, in delal poskuse v kajenje pipe, ki pa so bili k sreči venčani z največjim neuspehom.

Medtem so postale novice o armadi manj ugodne. Kljub krvavim bitkam pri Vitebsku, Smolensku in pri Moskvi, se je vojska zavlekla.

Blaimisset je motil zvečer naš boston s tem, da je udarjal s pestjo po mizi ter izjavljal, da cesar spi: da je treba pasti kakor blisk po starem Kutuzovu in ga naklestiti kakor za-sluzi.

Vraga! je kričal, zakaj Napoleon ni poslal k velikim armadi grenadirjev stotnije Bourdonnois?

Nujno sem ga prosil, naj ne razširja te vrste govoric, ob katerih mi je pretresal mraz mozek in kosti.

Naposled, meseca decembra 1912. smo izvedeli iz 29. buletina o nesrečni retriti iz Rusije. Sledila so novačenja en masse leta 1813. in saška vojska.

Gospod Lefoulon de la Rate je pospešil formiranje nacionalne garde. Vsi premožnejši ljudje v Noisyju so morali vstopiti v mojo stotnijo, ki je šela nad dvesto mož. Obekli so se na lastne stroške in vežbali smo se bolj pogostokrat kakor preje. Vendar pa nismo mnogo napredovali. Krivo temu je bilo naše smešno orožje. Zakaj, bodisi, da je primanjkovalo pušk,

bodisi, da nam niso zaupali, izročili so nam samo pike.

Pa še to se bile najrazličnejši modelov! Helebarde, pertizane, espontoni, korseke, ronkone, volovski jeziki, bojne kose, bojne vile in vsakovrtno drugo morilno orodje je štrlelo v pisani raznoličnosti nad mojo četo ter ji dajalo precejšno podobnost z monstruoznim ježom.

Kar se tiče Blaimisseta, je bil ambulanta zbirka orožja. Iztaknil je, ne vem kje, bakreno espingolo z razširjeno cevjo, za pasom je imel vso polno vsakovrstnih pištol in bodal, po petah pa mu je bila dolga sablja. Poleg tega si je prisodil kot narednik bojni bič, ali »vinjeno kroglo na verigi, ki nam jo je bil poslal Vincenski arsenal.

Ta ljubki instrument, sestavljen iz kratkega, z železom okovanega ročnika in verige, ki je nosila veliko svinčeno maso, iz katere so štrlele železne osti, je bil strah njegovih sedov.

Sicer pa sem vedno upal, da nas ne bodo nikdar potrebovali, in nove zmage pri Bautzenu in Lützenu so me krepile v tem prepričanju. Toda nesreča pri Lipskem mi je meseca oktobra 1813. odprla oči. Drugič v enem letu se je Napoleonova vojaška sila zrušila, in preverjen sem bil, da bo delal sedaj, v svrhu nadaljevanja vojne, mušice iz vsakega lesa.

(Dolje prihodnje.)

ni dobiti. Če bi hotel kdo verjeti njenim besedam, bi moral sploh misliti, da je gospa deželna glavarica s svojim stališčem jako nezadovoljna. Vsaj meni se je večkrat pritoževala, da se je njen mož edino le iz »patriotičnih« ozirov dal pregovoriti, da je vzel težko breme nase, da je pa moral domovini storiti to žrtve, ker pač na celim Kranjskem ni nikogar, pa že prav nikogar, ki bi bil v stanu in zmožen dostojno glavarici deželno glavarstvo. Oba pa upata nujno, da se ta čas trpljenja bliža svojemu koncu. To tudi jaz verjamem; morda bo še prej konec, kakor bo gospe deželni glavarici všeč. Seveda se lahko zgodi, da za premembo namesto navzgor, zleti enkrat navzdol.

Kamila Theimer.

Parlamentarne zadeve.

Državni zbor bo imel ta teden dve seji, in sicer v četrtek, 15. t. m. in v petek, 16. t. m. Obe seji bosta le kratki, da ostane dovolj časa za posvetovanje in določitev nadaljnjega parlamentarnega delavnega programa. Krščansko-socialni poslanci, socialnodemokratski poslanci in nemški »Nationalverband« bodo imeli v četrtek pred plenarno sejo konferenco.

Včeraj popoldne se je vršil dnevni ministrski svet, ki se je bavil s predpripravi za zasedanje državnega zbora. Poslanec dr. Konstantin Lewyckij je bil od 4. do 5. pri min. predsedniku in grof Stürgkh mu je sporočil imenovanje dr. pl. Korytowskega za ces. namestnika v Galiciji in pa razpust galicijskega deželnega zbora. Obenem mu je tudi sporočil, da se bodo vršile volitve še tekom poletja. Vlada je s tem ugodila prijateljem volilne reforme in grof Stürgkh je izrekel upanje, da bo imelo to ugodne posledice v drž. zboru. Nekateri menijo, da pomenja imenovanje Korytowskega srečno rešitev, ker je kot krakovski konservativec za volilno reformo in ker kot tak nudi jamstvo, da se bodo volitve v deželni zbor izvršile v zmislu prijateljev volilne reforme. Določeno je, da bo min. predsednik, ki je včeraj konferiral z zunanjim ministrom grofom Berchtoldom, v prvi seji državnega zbora podal izjavo o zunanjem položaju, seveda oziraje se na še nerešene diplomatske akcije. Krona in voditelj zunanje politike sta mnenja, da se morajo parlamentari izogibati razpravljanju o še nerešenih vprašanjih, da onemogočijo neugoden vtisk. Pravijo, da je stvar diplomacije, izkoristiti mir ter pričeti akcijo za napovedano gospodarsko zblizanje balkanskih državami. Vlada ima najstrožje direktive, da prepreči že v kali vse govorniške ekscese. Vlada bo zbornici predložila proračunski provizorij, ki odgovarja finančnim razmeram in v katerem se bo le toliko zahtevalo, kolikor se potrebuje za redno upravljanje državnega gospodarstva.

Dogodki na Balkanu.

Ob 2. popoldne.

Danes ob 2. popoldne prevzamejo mednarodne čete Skader. S tem je rešena čast Evrope. Baje se v Skadru prebivalstvo že pripravlja na slavnostni sprejem tujih čet. Tisoč mož bo prikorakalo v mesto in prevzelo kar so Črnogorci s krvjo in vztrajnostjo pridobili. Tako je za enkrat rešeno skadrsko vprašanje in mesto pod zaščito velesil dokler se ne odloči usoda Albanije. Že sedaj pa delujeta v Skadru avstrijski in italijanski pomožni oddelki, ki prehranjujeta nekako 30.000 ljudi. Izpočetka so bili to človekoljubno delo prevzeli Črnogorci sami, odkar pa sta dospeli v Skader pomožni ekspediciji, je odpadla za Črno goro ta dolžnost. Istočasno, ko stopijo mednarodne čete v Skader, se preklicuje tudi blokada črnogorske obali.

Mirovni protokol.

Iz Sofije poročajo, da je bolgarska vlada naročila svojemu poslaniku v Londonu, da podpiše preliminarni mir. Ob enem je bolgarska vlada obvestila vlade svojih zaveznikov, da naj tudi brez odlašanja naroče isto svojim poslanikom.

To vest iz Sofije potrjuje tudi Reuterjev urad, ki pravi, da je dobil bolgarski poslanik v Londonu včeraj jutraj brzopojavno instrukcijo, da naj podpiše preliminarni mir. Grški in srbski delegati za mirovna pogajanja do nedelje dopoldne še niso bili obveščeni od svojih vlad, da naj se pridružijo bolgarskemu koraku. V tem pa ni iskati morda nespornost. Večina mirovnih delegatov se nahaja že v Londonu in splošno se pričakuje, da se prične že prihodnje

dni formalno zasedanje mirovne konference. Seje se bodo udeležili zastopniki vseh balkanskih držav in Turčije. Dasiravno se oficijozno razglaja, da bodo mirovni delegati podpisali preliminarni mir, pomeni ta mir vendar konec vojne. Preliminarni mir imenujejo oficijozni krogi ta mir samo zato, ker se mirovni protokol ne bo bavil z vprašanjem Albanije, Egejskih otokov in vojne odškodnine, glede česar so si velesile pridržale pravico, da pozneje odločijo. Mirovni protokol tedaj ne bo obsegal vseh točk za katere gre po končanih sovražnostih. Vsa ta vprašanja se bodo sprejela šele pozneje v poseben protokol, ki bo nadomestil dosedanj berolinski protokol. Med tem, ko se bodo vršila v Parizu pogajanja velesil in balkanskih držav glede zgoraj omenjenih vprašanj, bo tudi londonska veleposlaniška konferenca nadaljevala svoje delo ter ostala v vednem stiku s pariško konferenco. Če se bo vse posrečilo, kakor to žele velesile, bi končno odpadla tudi potreba evropskega kongresa.

Zdi se, da so tudi ostali zastopniki balkanskih držav dobili v ponedeljek popoldne instrukcije od svojih vlad, da naj podpišejo preliminarni mir. Iz Aten namreč prihaja sledeče poročilo: Odgovor zaveznikov, ki so ga izročili zastopniki balkanskih držav zastopnikom velesil v ponedeljek ob 2. popoldne, se glasi: Vlade Zaveznikov so prejele sporočilo z dne 18. aprila, v katerem naznanjajo velesile, da vzamejo v kolektivni not z dne 14. aprila določene mirovne podlage na znanje ter pozivljajo balkanske države, da naj ustavijo sovražnosti in imenujejo kraj, kjer se naj vrše mirovna pogajanja. Velesile ponavljajo v tem sporočilu, da ne pripuščajo nobenih rezerv glede Albanije in Egejskih otokov. Zavezniki pa ne morejo verjeti, da bi šlo pri predlaganem posredovanju za to, da se prepreči balkanskim državam razmotrivanje vprašanj, ki se tičejo življenjskih interesov balkanskih držav. Različnost v obojestranskem naziranjju pa ne bo ustavila pogajanja za končni sklep miru in države Balkanske zveze izjavljajo, želeč ustreči velesilam, da so pripravljene ustaviti sovražnosti ter določajo kot kraj mirovne konference London.

Črnogorski kralj svojemu narodu.

Na Cetinju, 11. maja.

Črnogorska narodna skupščina je na svoji izredni seji dne 8. t. m., kakor je znano, soglasno odobrila odločitev kralja Nikole, da se Skader izroči v roke velesilam.

V tej seji je kralj Nikola osebno utemeljeval svoj ukrep glede Skadra v znamenitem govoru, ki je vreden, da ga dobesedno priobčimo slovenski javnosti.

Kraljev govor se glasi tako-le: »Pozval sem vas na zasedanje in posvetovanje radi mučnega položaja, v katerem smo se nahajali poslednje dni.

Se predno ste se sestali, sem pod neprisilanim pritiskom velike opasnosti za državo in na zaklinjanje prijateljev in svrhu rešitve sam storil sklep, za katerega prevzamem odgovornost pred Bogom in zgodovino.

Radostno vas pozdravljam in objemam, zbrane tu prvič po težkih — a slavnih dneh, in z vami moj celi hrabri narod.

Rekel sem — po težkih dneh; da, po težkih dneh, v katerih je moja zemlja neizrečno trpela, se iztrošila, okrvavila in v solzah okopala, a se je obenem tudi proslavila.

Kako smo započeli to strašno kolo, vsi veste, vendar se mi zdi umestno, da stvar še na kratko objavi.

Po težki in dolgotrajni vojni leta 1876., 1877. in 1878. so dali na berlinskem kongresu naši državni nepravilne meje, ob katerih so se neprestano doiravali spopadi in nemiri.

Turki so ne samo samovoljno zasedli Čakor, Jezerski vrh in Polja Kolašinska, naša zemljišča, marveč so tudi povzročali neprestane spopade na teh mejah z mojimi podaniki.

Razuzdani Arnavti so napadali mirne prebivalce po naših vaseh, ropali njihovo živino, malodane uničili naše pleme — Veliko, ter lani posekali v Zeti petnajst Zečanov in v Poljih prav toliko Poljanov.

A kar me je najbolj bolelo, to je bilo trpljenje naših bratov onkraj meje, ki so polagoma, a sigurno izginjali z zemeljskega površja, mroč pod nasilstvom, podvrženi končnemu iztrebljenju.

Pa da bi tudi ne bilo vsega tega, kar sem preje omenil, radi njih samih bi moral potegniti meč iz nožnice!

Protesti moje vlade na naslov Turčije so bili brezuspešni.

Začetkom meseca avgusta lanskega leta se je moja vlada obrnila na velesile s prošnjo, da posredujejo, da se vzpostavi red na mejah, ki jih je sama Evropa zasekala med Turčijo in Črno goro, in da se olajša usoda naših obmejnih bratov.

Vlada je v svojem protestu, naslovljenem na velesile, poudarjala, da bo sama zahtevala zadoščenje, ako bi one ostale gluhe za naše pravične zahteve.

Šest tednov sem čakal na posredovanje Evrope.

Zaman sem je čakal in končno sem bil prisiljen uresničiti svojo napoved, da si bom pravico poiskal sam.

Stopil sem v pogajanja z bratsko Srbijo, Bolgarsko in Grško.

Naznanil sem jim svoj sklep, da napovem Turčiji vojno.

Kot štirje srečni bratje iz srečne hiše smo krenili na srečna pota ter razdeljali turško carstvo v Evropi.

Pravica božja je kronala z uspehom požrtvovalnost in smelost naših združenih sil.

Črna gora, naša očetnjava, je prva započela vojno za osvobodjenje, a zadnja razrušila zadnjo trdnjavo turškega carstva v Evropi z osvojitvijo mesta Skadra.

In izpolnilo se je ono preročstvo: Čegar je Skader, tega je tudi Cetinje.

Tako je tudi bilo, toda na žalost samo kratek čas.

Velesile so spremenile svoj prvotni sklep, da bodo čuvala nevtralnost, in mi velele brez vsake pravice, naj sredi vojne ustavim sovražnosti in naj odneham od obleganja Skadra.

Naš pokrovitelj, car ruski, je najprvo z nasveti, nato pa s strogimi pretnjami zahteval, da se pokorimo odločitvi Evrope.

Kraj vse sinovske vdanosti se nisem mogel odzvati njegovi najvišji volji, ker se mi je zahteva velesil zdela v nebo vpijoč greh in krivica. Zato sem nadaljeval obleganje Skadra.

Evropa je poslala, da me ustrašuje radi neposlušnosti, pred našo morskimi obal in naša obmorska mesta svoje vojne ladje in strogo zatvorila Črno goro, — ona z morja, Avstrija pa s kopnega. Tej odredbi je dodala še drugo, grozeč Srbiji z isto strogostjo, ako nam takoj ne odtegne bratske pomoči, ki nam jo je bila poslala pred Skader.

Ostal sem torej sam, obkoljen z morja in s suhega, a vendar sem se zavedal, da vkljub vsemu čast Črne gore zahteva, da se osvoji Skader, kakor sem že preje naglašal, to zadnjo trdnjavo turškega carstva v Evropi.

In osvojili smo ga!

Ves svet je dal radi tega izraz svoje radosti.

Diplomacija se je čutila premagano od naše pravične upornosti. Evropa je vztrajala v svojih strogih odredbah proti nam, grozeč nam z okupacijo našega Primorja in z napadom na naš Skader na eni strani, na drugi strani pa z dovoljenjem, da nas lahko svobodno Avstrija napade.

V teh neprilikah, neposredno pred začetkom sovražnosti so me pokroviteljska Rusija, bratska Srbija in enoverna Grška na najprijeteljski način zaklinjale, naj se odpovem Skadru, da ne izpostavljam nevarnosti obstanka moje države in uspehe te vojne.

Pred očividnim propadom naše države sem smatral za modro in za vse Srbstvo spasonosno, a za splošni mir koristno, da odneham nasproti združeni Evropi ter izročim Skader v njene roke. Imel sem pred očmi tudi grenke izkušnje bratske Srbije.

I nji je bila kakor nam storjena ista krivica, ki me je ljuto bolela, ker ji je bilo na sličan način odvzeto srbsko Primorje, ki ga je zalila s krvjo svojih viteških sinov.

Skader je nas stal dovolj žrtev! Njegov pad, naskok mojih vite-zov na utrbe Taraboša in Bardanija je še enkrat osvetlil orožje črnogorsko.

Čast tega orožja ostane vzvišena nad vse. V tem oziru je vam duša lahko mirna in ponosna. To orožje je poveljalo Črno goro dvojno — na obsegu in na prebivalstvu.

To je orožje, združeno z orožjem bratov iz Srbije, osvobodilo Srbstvo od Turkov od morja do Donave.

Naše zastave vihraje sedaj na mejah Sandžaka in Bosne v Plevlju, Bijelem polju, Beranij, Plavu, Gusinju, Rožaju, Peči in Djakovici in v bližini ponosnega Prizrena.

Obnovljena in povečana se bo naša domovina polepšala in bo srečna in bogata, a duh notranje sloge in ljubezni bo jo napravil silno in sposobno za nova narodna podjetja.

Nemška kolonizacijska politika.

V založbi »Nouvelle Librairie Nationale« je izšla pred par dnevi

brošura Leona Daudeta »Pred vojno«.

Leon Daudet je eden izmed monarhistov, ki so v političnem boju natančno zasledovali svoje nasprotnike in ki so skušali predvsem spoznati njegovo gospodarsko moč. In pri tem je prišel Daudet do naravnost senzacionalnih rezultatov. V omenjeni Daudetovi brošuri je mnogo statističnih podatkov in dejstev, ki dokazujejo, kako smotrovito izvajajo Nemci svojo kolonizacijsko politiko celo na — Francoskem.

Nemci kupujejo zemljišča v okolici strateško važnih mest ali pa jih jemljejo v najem za delj časa. Tako se godi posebno na francosko-nemških mejah, pa tudi na italijansko-francoskih mejah. Ravnotako kupujejo realitete okoli važnih železniških križišč in okoli trdnjav, ki obdajajo mesto Pariz.

Nemci skušajo tudi obvladati s kapitalom in svojimi ljudmi železnice, ki vodijo iz notranje Francoske proti kanalu La Manche.

V Parizu je naseljenih več nego 200.000 Nemcev. Danes ni v Parizu niti ene ulice, v kateri bi ne bila kakka nemška trdnja. Samo nemških elektrotelničnih trdk je v Parizu čez dvesto. Prvorazredni, največji in najlepši hoteli, kakor »Astoria«, »Camphell«, »Majestic«, »Continental« in cela vrsta drugih so ali nemška last ali pa v rokah nemških najemnikov. Tudi mnogo, po imenu sicer francoskih tvornic so pravzaprav filialke nemških podjetij.

Daudet našteva še mnogo podobnih stvari. Iz razpoložitve nemških kolonij na Francoskem, iz njihovega smotrovitega delovanja, predvsem v vojaško in komunikacijsko važnih krajih sodi Daudet, da se nemška kolonizacija na Francoskem izvaja po načrtu nemškega generalnega štaba. Nemčija deluje v mirnem času na to, da ustvari po celi Franciji enoten in trden mehanizem, da za časa vojne onemogoči Francozom obrambo.

Ta zaključek Daudetov mogoče ni popolnoma pravičen, vendar pa dejstva in statistika, ki jih navaja, dovolj jasno govorita o smotrovitem nemškem delovanju.

Nemčija dobiva mnogo kapitala s Francoskega. In tako lahko trdimo, da pravzaprav francoski kapital omogočuje Nemcem njihovo kolonizacijsko delovanje na — Francoskem.

Štajersko.

Imenovanje. Dr. L. Brenc, komisar v finančnem ministrstvu, je imenovan za tajnika na svojem službenem mestu. Čestitamo!

Shod zaupnikov Narodne stranke v Mariboru. Kakor smo že javili, se vrši v nedeljo dne 18. maja ob 3. popoldne v mariborskem Narodnem domu shod zaupnikov Narodne stranke iz Podravja in Slovenskih goric. Na dnevnem redu so trije referati: deželni poslanec dr. V. Kukovec poroča o političnem položaju, dr. A. Božič iz Celja o »Jugoslovanstvu in štajerskih Slovincih«, dr. M. Goricki od Sv. Lenarta v Slovenskih goricah pa o organizatoričnih vprašanjih. Shod bo v več ko enem oziru zanimiv in je potrebna zato tudi večja udeležba. Glede rešitve jugoslovanskega vprašanja, ki je za naš narod življenjskega pomena in je morda najaktualnejše tudi v domači politiki države, v kateri živimo, si moramo ustvariti narodni Slovenci trden program, ki bo odgovarjal našim željam in potrebam. Splošno veljaven in obvezen program se bode dal postaviti na že v »Slov. Narodu« predlaganem shodu vseh slovenskih naprednih strank, a štajerci bomo povedali svoje tozadevne misli in nazore na nedeljskem shodu v Mariboru. Pri razpravah o svoji bodočnosti pa ne bomo pozabili tudi žalostne sedanjosti in bomo znova ostro poudarjali svoje pritožbe glede ponemčevanja šol, sodnij in političnih uradov; opozorili bomo znova avstrijsko vlado, da je gotovo škodljivo in pogubno podpirati in vzdrževati pri moči in življenju maloštevilne negatske klike po trgih in mestih proti ogromni slovenski večini prebivalstva! O vsem tem je zlasti potrebno govoriti, ker hočejo napraviti spodnještajerski Nemci baš v Mariboru manifestačni shod in govoriti na istem o potih in sredstvih za ponemčenje štajerskih Slovencev, predno se uredi v naši državi jugoslovansko vprašanje! Ob enem se bode govorilo na shodu o tesnejši organizaciji in delu somišljenikov Narodne stranke v Podravju in Slovenskih goricah v bližnji bodočnosti. Zelo je želeli udeležbe iz mariborskega, ptujskega in ljutomerskega glavarstva, pa tudi naši zaupniki v mariborskem in knjiškem okraju bi naj ne ostali doma.

Iz Celja. (Nekaj zgodb o naši mestni policiji.) V go-

tilno Zamparutti zahaja veliko Slovencev in ker imajo Nemci tam nabiralne pušice za svoja društva, so dali tudi Slovenci v gostilno Ciril-Metodovo pušico. To je pa razburilo naše vročkrvne Germane in sam mestni policijski stražmešter Prettner je prišel prigovarjati Zamparuttijevimi, naj pušico odstranijo, češ, kaj bi bilo, če bi bila ukradena! Kaj neki briga policajja Prettnerja, če je v kakem lokalu iz upravičenih ozirov na Slovence Ciril-Metodova pušica? In ti isti migljaj s kradežem! Ne vemo sigurno, pa slišali smo govoriti, da je Prettner takrat pravil, da bi on sam vzel Ciril-Metodovo pušico, če bi prišel kot civilist v lokal! Tako »nepripranski«, objektivni in pošteni so celjski policajji! Tako lepo nas celjske Slovence stražijo in branijo — a višje oblasti so gluhe in slepe za vse take stvari. Zgodilo pa se je v zadnjem času še sledeče: Nekaj mariborskih višjeginnazijcev je pijančevalo in razsajalo v družbi z nekaterimi visokoolci po Celju tako hudo, da so jih policajji prijeli. Fantje so bili Nemci s — slovanskimi imeni. Naznanilo se jih je na gimnazijsko vodstvo v Mariboru in bili so seveda po zaslugi kaznovani. No, in zopet pravi Fama, da so v Celju tačas zvedeli, da se je šlo za nemške gimnazijce in sam župan Jabornegg je sporočil v Maribor, da dotični fantje niso ničesar krivi. Jabornegg, Ambroschitz in Prettner bodo že vedeli, kaj je na obeh slučajih resnice in želeli bi bilo, da bi tudi v slovenskih časopisih pojasnili zadevi, drugače bi imeli nove evidentne dokaze za pristranost celjske policije.

Iz Celja. Binkoštna praznika smo imeli v običajnem »binkoštnem« vremenu; v nedeljo je deževalo in prodajali smo dolgčas, kolikor se je dalo. V ponedeljek dopoldne je kazal Jupiter Pluvius še vedno svoj grozeč obraz, popoldne pa se je zjasnilo na veliko veselje množestvilnim izletnikom v okolico.

Nemškutarja v laškem okraju. Laški okrajni zastop, ki gospodarijo v njem brez vsake opozicije in kontrole znani gospodarski desperadi v Laškem trgu, se zvesto trudi, dati laškemu okraju — nemški značaj! Ob cestah so orientacijske table s samonemškimi napisi! Ako prideš iz Planine na križopote pri Leskovsku, ti pravijo nemške table, katere cesta vodi v St. Jur in katera v Jurkloster. Ali bi bilo mogoče, da bi se napravile n. pr. v köflachškem okraju slovenske orientacijske table? Gotovo ne. Tamošnji Nemci bi že skrbeli za to, da bi se taka oslarija odpravila; mi Slovenci se damo seveda od vsakega renegata zasramovati in si lastno zemljo z nemškimi napisi onesnažiti. Ali se bomo kdaj poboljšali?

Iz Zalca. Hmeljarsko društvo nadaljuje s prirejanjem podučnih predavanj; v nedeljo se vrši tako predavanje predpodelne v šoli na Gornilskem, popoldne ob 3. v Smarternem ob Paki; na praznik 22. t. m. ob 3. popoldne pri Molgariju v Gotovljah.

200.000 K za falitni »Spar- und Vorschussverein« v Laškem trgu! Graški listi poročajo, da se bode dalo falitnemu »Spar- und Vorschussverein« v Laškem trgu iz štajerskega podpornega sklada za njme (Steierm. Notstandsfond) 200.000 K posojila; za obrestovanje jamči država. Posojilo bo »Spar- und Vorschussverein« po dovršeni sanacijski akciji v malih obrokih vračal.

Iz Ptuj. Družba »Poetovia« je dobila koncesijo za gradbo električne centrale.

Iz Križevca na M. P. nam poročajo: Na praznik 22. t. m. se vrši pri Muhiču veleznimivo predavanje o Balkanu in balkanski vojski. S skiptikonom Zveze narodnih društev se bo pokazalo nad 200 pokrajinskih in vojnih slik z Balkana.

Ormož. Narodna zagrizenost nemškega uradnika. Naše vsenemško mesto Ormož, v katerem našejemo Vsenemce na prst ene roke, okolica je popolnoma slovenska, dobiva dan na dan nemške uradnike, ki bi bili mogoče v »rajhu« na svojem mestu, v Ormožu pa ne spadajo, ker ne znajo, ali pa nočejo znati slovensko. Pri okrajni sodniji imamo na primer razven enega sodnika Slovenca, samo nemško-nacionalne sodnike in uradnike, na čelu jim okr. sodnik s Pohorja. Istotako uradniki davkarje, ki bi bili razum enega, lahko vsi z »Rajha« doma. Nazadnje došli gospod je nam takoj pokazal, da ima drugo kri, kakor mi. Svojo dečko Slovenko je naščuval, da ne sme ne v hiši in ne v trgovini spre-govoriti slovenske besede. Nemške in slovenske stranke, ki so vredne pozdrava, mora na ukaz svojega gospoda pozdravljati s »Kitzi Hand«. Slovenci priredijo neko predstavo in ta nahujskana dekla se je izrazila v pričo več ljudi »ich sauf lieber Bierflaschen wie die Bindischen zuschauen«. Ta vsenemški uradnik je pri nas niti topel ni in že hulska in iz-

ziva Slovence. Še ne ve, da nismo mi za njega, ampak on za nas tukaj. Poskrbeli pa bomo, da temu gospodu ne bo greben previsoko zrased, škrtali mu ga bomo pravočasno. Slovinci v Ormožu in okolici so hvala bogu že tako daleč, da poznajo vse nemško prijateljstvo uradništva. Do sedaj smo vedno prosili in prosili za slovenske uradnike, odslej se obračajo na svoje poslane, da skrbijo isti za težnje slov. kmečkega ljudstva, in če ne bo od pomoči, pomagali si bomo sami s tem, da bomo v uradnem obveščanju odklanjali uradnika, kateri ni popolnoma zmožen slovenščine. Državni zakonik je za vse narode veljaven, toraj tudi za nas Slovence. Delajmo na to, da se nam jezikovne pravice, kojih enakopravnost nam je država zajamčila, od nikogar ne kršijo, najmanj pa od nemških uradnikov ki imajo dolžnost naš slovenski jezik v uradu in izven urada respektirati.

Poročil se je 10. t. m. g. Riko Pestevšek, vrlo naroden učitelj z Vrnskega z gšč. Poldi Presinger iz znane rodbine Presingerjev z Vrnskega. Bilo srečno.

K pretepom med svobodomiselnimi in klerikalnimi nemškimi dijaki v Gradcu nam pišejo: Na binkoštno nedeljo in ponedeljek je došlo (kakor smo že včeraj poročali) do krvavih pretepom med nemškim klerikalnim in svobodomiselnim dijaštvom v Gradcu. Klerikalno društvo »Carolina« je obhajalo svojo 25letnico in je priredilo v nedeljo s svojimi graškimi somišljeniki in zunanji gosti, od katerih je bilo tudi precej Nemcev iz rajha, obhod po Ringu, v ponedeljek pa s svečano vožnjo k maši v cerkev Srca Jezusovega. Oba dni so svobodomiselnim burši inscenirali velike demonstracije in pretepe; v ponedeljek je bila stvar tako huda, da je moralo nastopiti vojaštvo. Huzarji in pešci od 27. pešpolka so čuvali klerikalce, da jih niso njihovi svobodomiselnimi nemški bratje pobili. Burši so tako naklepali klerikalne visokosolce iz rajha, da so se ti pritožili pri nemškem poslanstvu na Dunaju in v samem Berlinu! Ob času, ko se toliko govori in piše o bližnji solidarnosti med Dunajem in Berlinom, ko graški svobodomiselniki listi niso mogli dovolj nahvaliti rojakov v rajhu, jih njihovi duševni sorodniki pretepajo do krvi po ulicah »der allerdeutschesten Stadt Graz«! V kolikor so bili klerikalni nastopi v Gradcu izzivanje ali ne, nas Slovencev toliko ne briga. Zanimivo je, da graška policija ni ščitila klerikalcev, ravno tako kakor ni zabranila surovosti, ki so se že dogajale proti graškim Slovanom! In v Mariboru, Celju in Ptuj so bili isti svobodomiselnimi burški pod zaščito lokalnih nemškonacionalnih policijskih organov vedno prvi med pretepači in demonstranti proti Slovincem! Isti burški, proti katerim je moralo sedaj v Gradcu nastopiti vojaštvo, so kasneje na — slovenskem Stajerskem in Kranjskem predstavljali — državne sile in varuhi postave! S tega vidika so binkoštni pretepi v Gradcu prav interesantni. Morda bodo klerikalni Nemci odslej z večjim zanimanjem poslušali tožbe o nepristranosti policije v nemškonacionalnih avtonomnih mestih na Stajerskem.

Koroško.

Nemške šolske oblasti in Slovinci. Kako po mačehovsko delajo nemške šolske oblasti na Koroškem s slovenskimi otroci in s slovenskimi učitelji smo že večkrat bilježili in dokazali z dejanskimi vzgledi. Ti ljudje naravnost teptajo pravice Slovencev obenem pa v isti sapi trde, kako se Slovincem na Koroškem dobro godi, samo nekaj hujšakcev je, ki nočejo plesati na nemško piščalko. Če pa je Slovenec miren in tih pa je vse dobro. Igra je prozorna. — Nasprotno pa je Nemcem dovoljeno vse. Leta 1908 je bil imenovan za šolskega nadzornika v velikovškem okraju neki Socher. On je dobil nadzorniško mesto pod pogojem, da napravi izpit iz Slovenščine. Vsak učitelj in nadučitelj na utrkivističnih šolah mora biti sposoben za poduk v obeh deželnih jezikih, torej je jasno, da mora nadzornik tudi znati oba jezika. Socherju pa tega ni treba, naučil se je neko spakdrano slovenščino za silo — izpita pa še do danes ni napravil. Dolžnost nemških šolskih oblasti je, da prisili Socherja, da napravi izpit ali pa naj se poslovi od nadzorniškega mesta.

K umoru Palese v Beljaku. Sodna komisija na licu mesta je doglala z vso gotovostjo, da se je izvršil umor. V kuhinji kjer so našli ustreljeno posestnico vile Palese, niso našli nobenega orožja, kuhinja je bila od zunaj zaklenjena, ključa ni bilo nikjer, strel je bil oddan najmanj 3 do 4 korake od žrtve. Palese je ži-

vela v jako dobro urejenih finančnih razmerah. Kot osumljenca so zaprli, kot smo poročali včeraj, njenega svaka, mizarskega mojstra Gottfrieda Urbana v Beljaku, Laška cesta 61. Urban, pri katerem je Palese stanovala, predno se je preselila v svojo novo vilo, živi v slabih razmerah, ker je pri svojem obrtu precej zanikaren. Tudi je svoji svakinji Palesi dolžan še precejšno vsoto in se je v zadnjem času z njo večkrat prepiral, posebno še ker mu Palese ni hotela več denarja dajati. Urban je pri preiskavi umor tajil. Končno pa se je zapletel v svojem zagovoru v nesoglasja — posebno ni mogel dokazati alibija — in je nazadnje umor priznal. Zakaj je umoril svojo svakinjo, noče povedati. Samokres je vzel neki stranki, ki stanuje v njegovi hiši in je sedaj na popotovanju. Po izvršenem zločinu je nesel samokres zopet nazaj. Urban je 40 let star, oženjen in ima 4 otroke. Znan je kot kvartalni pijanec in je bil že enkrat za kratek čas v blaznici.

Smrti padec. V tovarni za oglik v Limercah je padel povodom popravljanja kotlov 19letni ključavničar Avgust Tanzer raz 6 metrov visokega odra in je obležal na mestu mrtve.

Vsled neozdravljive živčne bolezni se je ustrelil v Celovcu z lovsko puško 52letni knjigovodja usnarne Neuner Konrad Solath.

Utonil je v okolici Volšperke 3letni sin tovarniškega delavca Dohra. Otrok se je igral ob potoku brez nadzorstva in je padel med igro v vodo.

Primorsko.

Iz Sežane. Tukajšni Sokol priredi dne 25. t. m. o priliki svojega i. zunanjega nastopa veselico v velikem slogu; priprave so — predvsem po zaslugi dam, ki stoje Sokolu zvesto in požrtvovalno ob strani — skrbno zasnovane, izbran je prijeten prostor, poiskana dobra kapljica iz slovitih šepuljskih vinogradov. Tudi z raznimi jedili bo najboljšo poskrbljeno za telesni blagor p. n. občinstva, ki mu hočemo odtegniti vsakršno priložnost, da bi mogel zabavljati na račun veselicega odseka. Dobile se bodo cvetice, slaščice, kava, posebno dobri silvanec, sladki jezički, skratka: naj se prepriča raje vsak sam, kako malo je reklama proti vsem prijetnostim 25. maja v Sežani.

Sankcioniran zakon. Cesar je sankcioniral zakonski načrt, ki ga je sprejel deželni zbor goriški glede povzdige živinoreje.

Samomor Kranjca v Gorici. V ponedeljek zvečer okoli pol 8. se je ustrelil v spalni sobi urarja in zlatarja Aleksandra Ambrožiča v Gorici njegov 17letni vajenec Hinko Jekler iz Bleda. Našli so ga mrtvega. V eni roki je imel samokres, v drugi pa listek papirja, na katerem je stalo napisano: »Ustrelil sem se zaradi tega, ker sem se zameril sestri od tiste, ki je pri Vokulatu in me ne mara več videti. Via Coronini 4.« Fant se je ustrelil torej vsled nesrečne ljubezni, zaljubljen je bil v 17letno delavko v Stračicah Anico Pertot v Koroninih ulici. Fant je bil v zadnjem času popolnoma zmuden in je izvršil samomor v zmedenosti misli.

Vojak utonil. Oni desetik, o katerem smo poročali, da je utonil med pionirsko vajo na Soči v Gorici, ko je hotel potegniti iz vode enega svojih tovarišev, se piše Simen Žnidar in je doma iz Cirkovce.

Šolska ladja trgovske mornarice v Trstu. Iz Trsta poročajo, da je vlada pripravljena prispevati za nakup in vzdrževanje šolske ladje, ki naj bi imela prostora za 40 kadetov, dve tretjini skozi 10 let v najvišjem zvesku 60.000 kron letno. Bržkotte bodo kupili v to svrhu jedrnico »Bethoven«, ki je bila zgrajena l. 1904 na Angleškem in ki nosi 3150 ton.

Smrti padec skozi okno. Na cesti Giovanni Schiaparelli v Trstu je padel skozi okno v tretjem nadstropju 4letni Robert Repič. Otrok je odprl sam okno med tem ko je mati pripravljala v kuhinji kosilo. Pri padcu si je razbil lobanjo in je umrl takoj, ko so ga pripeljali v bolnišnico.

Nadomestne deželnozborske volitve v Pulju. Laški liberalci so postavili za kandidata v tretjem volilnem okraju dr. Karla Devescovija. Nadomestna volitev se vrši 18. t. m.

Puljska občinska afera zopet pred sodiščem — preiskava proti porotnikom. Kakor smo že poročali, so predvčerajšnjem zopet aretirali glavnega obtoženca puljskih občinskih sleparjev, ki so bili pred rovinjsko poroto oproščeni, namreč bivšega mestnega blagajnika Galanteja. Preiskave so se ponovile in pokazale so še nove sleparije, o katerih se preje-

še ni nič vedelo. Uvedena je nova preiskava ne samo proti onim 10 oproščencem, marveč tudi proti porotnikom, ki so jih opustili. Vsi, celo Italijani so se čudili ti famozni opustitvi in že takrat se je širila tiha govorica, da tu ne more biti vse v redu. Seveda se takrat še ni smelo javno govoriti, vendar je ta govorica dosegla, da se je začelo preiskovalno sodišče s to umazano afero zopet baviti in sedaj je obravnava v polnem teku. Pričakuje se v kratkem novih iznenadenj in novih aretacij. Italijani so vsled tega silno poparjeni in njih veselje po prvi opustitvi se je spremenilo zopet v strah.

Vlom v Piranu. Neznani tatovi so vlomili v Piranu v hišo posestnika Zechini in so odnesli več dragocenosti in nekaj denarja v skupni vrednosti 1185 kron. O vlomilcih nimajo še nobene sledi.

Ponesrečen obmejni orožnik. Iz Kotorja poročajo, da je padel blizu Jezevice pri neki patruli raz visoko skalo obmejni orožnik, stražmojster M. Bendl, dež. orož. poveljstva št. 4. Bendl je dobil povodom padca težko rano na glavi.

Sleparski trgovci. Pred tremi meseci so zaprli na Reki, kakor smo že poročali trgovca Nagliča, ker je bil na sumu, da je izvršil več sleparij, ki presegajo vsoto 300.000 kron. Uvedla se je obširna preiskava, katere posledica je bila dosedaj ta, da so večeraj aretirali kot Nagličeva sokrivca njegova sorodnika trgovca z deželnimi pridelki Nadaliča in Berlica.

Dnevne vesti.

Vlada in dolenske železnice. Današnja »Tagespost« prinaša stvaren članek o nameravanem »podržavljenju« dolenskih železnic in apelira na vlado, naj odškoduje delničarje, ki jim hoče s podržavljenjem pravzaprav konfiscirati zasebno imetje. V članku je pa tudi pribito, da je za to odškodovanje odgovoren deželni odbor. Če namreč država prevzame dolenske železnice, bo dežela oproščena jamstva, ki ga je prevzela za te železnice. Dežela je svoj čas ustanovila poseben garancijski sklad, katerega se je nabralo poldrugi milijon kron. Deželi ni jamstvo za dolenske železnice doslej nobene škode prineslo in bi je tudi v prihodnje ne, toda večini dež. odbora ni prav, da je poldrugi milijon deželnega denarja vezan v garancijskem zakladu za dolenske železnice, in zato pozdravlja načrt državne uprave. — Stvar je torej taka: Deželni odbor je napravil že toliko denarja in se nahaja v takih stiskah, da bi na vsak način rad dobil na poljubno porabo deželni garancijski fond za dolenske železnice in da bi se to moglo zgoditi, je privolil, da bo država konfiscirala 1.200.000 K privatnega imetja.

Poglavje o nemški kulturi. O Binkoštih je nemško klerikalno dijaško društvo »Carolina« v Gradcu slavilo svojo 25letnico. V to svrhu je društvo priredilo spredov po mestu k zahvalni maši v cerkvi srca Jezusovega, banket in razne druge prireditve, navadne ob takih prilikah. — Slavnosti so se udeležili gostje od zunaj in tudi iz Nemčije. Nemško-nacionalnim dijakom ta prireditev seveda ni bila po volji in čisto umljivo je, da so skušali dati izraza svoji ogorčenosti, da si upajo klerikalci v neklerikalnem mestu z javnimi obhodi in obvozi provocirati odločno protiklerikalno prebivalstvo. Toda tudi v izražanju ogorčenja poznajo kulturni ljudje meje, ki jih ne preokračajo, ako tudi sicer še tako visoko pluskajo valovi strasti. To pa, kar je nemško - nacionalna sodrga z nemško - nacionalnim dijaštvom v Gradcu počenjala, to je škandal in sramota, čeprav je bilo to naperjeno proti klerikalnim dijakom, katere imajo nemški nacionalci prav gotovo vzroka dovolj sovražiti in zaničevati. Kje na svetu demonstrirajo izobraženi ljudje, ki se ponosno imenujejo cvet svojega naroda, proti neljubim nasprotnikom s tem, da mečejo nanje gnila jabolka in jajca, da jim sipljejo pesek v oči, da jim brizgajo v obraz sifon, jih polivajo s črnolim, jim kvirajo obleko s smrdljivimi in razjedajočimi tekočinami, ter jih napadajo iz zasede s koli in palicami, da teče kri? Kulturni, resno naobraženi ljudje kaj takega ne delajo, če tudi v afektu upravičenega ogorčenja demonstrirajo. In vendar hočejo Nemci veljati za velekulturne ljudi, ki zro na vse druge narode z najglobljim prezirom in zaničevanjem, očitajo jim njihovo kulturno zaostalost. Toda zdi se nam, da v tem oziru zlasti mi Slovenci, katere naši nemški sosede kar ne morejo naslikati v dovolj črnih in odurnih barvah, lahko ponosno rečemo o sebi: »Wir «Wild« sind doch noch bess're Leute!« Tudi pri nas so bile že hrupne demonstracije, pri katerih so visoko

valovale strasti, toda eno se pri nas še ni nikoli zgodilo, to namreč, da bi bil nasprotnik ugrožen celo v svoji osebni varnosti. No, sedaj se zdi, da je metanje peska v oči in gnilih jajc znamenje nove nemške nacionalne kulture, Morda, toda dvomimo, da bi s tako nemško - nacionalno kulturo bilo mogoče ubiti klerikalnega zmaja.

Slovenski napisi na južni železnici: Piše se nam: Slovenskim občinam, ki leže ob progi juž. želez. kjer je izključeno, da bi nam v doglednem času ustregla in napravila dvojezične napise na postajah, svetujemo, najnapravi vsaka občina na zasebnem svetu čim bližje kolodvoru na vidnem prostoru veliko napisno tablo s samoslovenskim napisom in v narodnih barvah. To bi bilo v korist tujskemu prometu in bi potujočemu občinstvu pokazalo, da so občine slovenske in je le avstrijski sistem tako krivičen, da nam niti naših krajevnih imen ne dovoli.

Iz finančne službe. Ministerjalni podtajnik v finančnem ministstvu, dr. Rudolf Sajovic, je imenovan za finančnega svetnika.

Predavanje dr. Ivana Oražna in občni zbor političnega in izobraževalnega društva za dvorski okraj je odbor moral preložiti na torek, dne 20. maja, ker ima gosp. dr. Oražen v soboto, dne 17. maja zvečer veljavno sejo »Slovenske sokolske zveze«.

Dva dogodka iz bitke pri Kustoci. C. in kr. vojno ministristvo je kupilo za zbirko c. in kr. vojnega muzeja dva akvarela našega najznamenitejšega vojaškega slikarja Ludovika Kucha ki se nanašata na osebo c. in kr. podpolkovnika in gardnega stražmeštra I. arsiene telesne straže v p. Ladislava p. m. Benescha. Ena slika kaže, kako se poročnik I. razreda domačega pešpolka št. 17, Ladislav Benesch, upira v bitki pri Kustoci z dvema četama II. kompanije kavalerijskemu napadu dne 24. julija 1866. leta pri Mongabbiji, a ga z njegovo polovico kompanije po dvakratnem streljanju, pri katerem je padel poveljnik in nekaj jezdecev, povali sovražnik. Druga slika predčuje, kako se ta hrabri častnik v bitki pri Kustoci spopade ob naskoku na Pasquale s tremi italijanskimi častniki. Po uspešnem sabljanju, pri katerem sta ga dva infanterista hudo ranila v obe stegni, ga je odnesel prostak Marušič druge kompanije in rešil sovražniku iz rok. Podpolkovnik pl. Benesch je podaril dva fotografiska posnetka, velika kakor izvirni sliki, deželnemu odboru v znak svoje ljubezni do dežele Kranjske in do vrlih sinov naše domovine. Obe kopiji sta se sprejeli med zbirke deželnega muzeja »Rudolfinuma«: tukaj naj pričata o hrabrosti in neustrašenosti junaškega častnika sredi med vrliimi bojevalci domačega polka. Počastilo, ki se je izkazalo c. in kr. podpolkovniku Ladislavu pl. Beneschu, velja tudi vrliim vojakom, njegovim sobojevnikom. In tiste, ki so se pod njegovim poveljstvom bojevali v bitki pri Kustoci in še žive, bo ta počastitev ob zavesti, da so zvesto izpolnili svojo dolžnost, gotovo zelo veselila.

Odredbe za brezhibni razvoj daljnjega prometa ob pričetku in koncem šolskih počitnic. C. kr. železniško ministristvo je odredilo z ozirom na številnejši promet ob pričetku in koncu šolskih počitnic, da je v slučaju potrebe odkloniti v tarifu določeno rezerviranje voznih odločkov za potnike z ozirom na določbo § 15. odstavek I. obratnega poslovnika, po kateri so dati vozni oddelki le tedaj na razpolago, če temu ne nasprotujejo oziroma obrata na to omejitve v tarifi določenih kupejnih rezerviranj.

Čestilke p. Feliksa. Iz Spodnje Šiške: Tihe čestilke lepega frančiškanskega patra Feliksa prirede, kakor se govori, jutri v steklenem salonu zavoda »Angelja varuha« domačo zabavo v proslavo njegovega godu. Povabljen je menda tudi župnik Mauring blagega spomina. Želimo, da bi se slavje dobro obneslo in da bi se p. Feliks predolgo ne zamudil v Šiški.

Iz občine Vič - Glince nam priha naslednja pritožba: Ljubljanski frančiškani, pod katere spada cerkev na Rožniku, imajo čudno navado, da za zvonjenje nagovarjajo nedorasle dečke, namesto da bi za to posel najeli v to poklicanega mežnarja. Dečki seveda radevolje ustrezajo, saj jim daje ta posel priliko k pohajkovanju in da vsak hip izginejo iz hiše, češ, da morajo iti zvonit. — Mislimo, da ni namen frančiškanov, vzgojiti pohajkovalce, marveč je pri tem vmes umazanost, da bi plačevali mežnarja, ker deček se odpravi s kozarcem vina, da-si duhovniki vedno priporočajo vzdržanje od vina. Prišel je k nam klerikalne moči in bridko tožil, kako mu vsak hip dečka izvajljajo k zvonjenju. Fant je v nekem učnem zavodu v Ljubljani. Da more iti zvonik, se zlaže, da ima iz-

redni pouk v šoli. To pa ni resnica, marveč je fantov izgovor, da ustreže patrom. Tako lahko postane fant poleg pohajkovalca in alkoholika še lažnik. Priporočamo torej frančiškarnom, naj za zvonjenje nastavijo mežnarje, fante naše pa naj puste v miru. —r.

Pogreb g. Ivana Vencajza, c. kr. davčnega opravilatelja v Novem mestu, se je vršil v torek popoldne ob 6. iz Kandije na novomeško pokopališče ob mnogobrojnem spremstvu c. kr. uradništva ter civilnega prebivalstva.

Kazenska ovadba proti kranjskemu dež. odboru. Iz Novega mesta se nam poroča: Deželni avtomobil so po Dolenjskem provzročili že dosti nesreč. Ker pa so sicer tako stroge javne oblasti vse te dogodke prezrle, tudi če so bile naznanjene, mislijo menda katoliški mogočniki, da se jim sploh ne more ničesar zgoditi. Pred kratkim je deželni avtomobil z znakom »J 31« povozil oziroma provzročil, da je bil povozen neki kmet v gozdu na Kačji ridi med Bršljinom in Mirno pečjo. Deželni avtomobil je po tej nesreči bliskoma zdiral naprej. Poškodovani mož se je obrnil do novomeškega odvetnika, naj mu mirnim potom izposluje od deželnega odbora primerno odškodnino. A glejte! Tisti deželni odbor, ki ima vedno toliko lepih besed za kmeta, na to ponudbo niti odgovoril ni! Ker je slavni dež. odbor postal tako prevzetan in menda misli, da smejo njegovi avtomobili poljubno povražiti ljudi, je dotični odvetnik vložil ovadbo na kazensko sodišče. Čujemo tudi, da je pri zadnji nesreči, ki jo je provzročil deželni avtomobil v Kandiji, nastala težka telesna poškodba in da posl. Jarc tega svojega greha ne bo izbrisal z 10 K za molččnost.

Na prižnici razglašeni bojkot proti naprednim gostilnam in trgovinam. Z Dolenjskega se nam poroča: Daleč smo prišli na Dolenjskem. Čez binkoštno praznike, ko bi se bilo spodobilo vernike počiti o vzvišenem pomenu teh praznikov, so oznanjevalci božje besede razlagali škofov list, v katerem škof po svoji stari navadi »pod smrtno kaznijo« prepoveduje »brezverske liste«, med katerimi se mu zdaj zdi »Slovenski Dom« najbolj nevaren. Ali vseh teh reči in prepovedi smo že vajeni. Ampak ponekod so šli apostoli novega evangelija še daleč preko običajnega zabavljanja in groženj. Tako je n. pr. po svojih ljubimskih aferah znani kaplan Gnjidovec v Žužemberku iz prižnice hujškah ljudi naravnost k bojkotu vseh naprednih gostiln in trgovin. Rekel je, da drugače liberalcev ne morejo uničiti, s tem pa jih bodo, da ljudje ne hodijo kupovat v liberalne trgovine in gostilne. Sodišče v Žužemberku mora gotovo vedeti, če je bojkot v cerkvi dovoljen. Tudi mi vemo, da bodo naši zbesneli popi s takim izsiljevalnim orožjem dosegli ravno nasprotno, kar hočejo. K sreči tudi klerikalci ne morejo živeti sami od sebe in kadar bo prišel kak žganjar ponujat v liberalno gostilno ali trgovino svojo katoliško robo, ga bomo samo spomnili na Gnjidovčovo pridigo o binkoštnih praznikih.

Nesreča. Z Dvora pri Žužemberku se nas poroča: Nemško - nacionalni gozdar Drobnič vslužben pri knežjem uradu v Soteski, je čitatelj »Slov. Naroda« že znan. V četrtek, dne 8. t. m. sta šla iz gozdarskega urada v Soteski dva knezova, oziroma Chubrova uslužbenca v bližini Dvora po pesek. Nazaj grede ju je Drobnič napojil v gostilni pri Bobenčku na Dvoru. Oba voznika, čez mero vinjena, sta se proti večeru vračala s težko naloženima vozoma. Konji v vozu, ki ga je vodil Martin Bobnar, ki je bil nekak unikum v graščini in pri Chubru zelo priljubljen, so se že na Dvoru plašili. Ljudje, ki so vse te prizore videli, so že pred odhodom vozov rekli, da ne bo brez nesreče. Prvi voznik, kočijaž Kraker, je svoje konje pognal, Bobnarjevi pa so zdivjali za njim. Za obema je pa vozil gozdar Drobnič v koleseju. Ko je Drobnič videl, da je Bobnar spotoma podlegel preveč zavžitji pijači, ga je vzel k sebi na voz. Potemtakem je bil Bobnarjev s peskom naložen voz brez pravega vodstva. Ko so se vozovi približali Soteski, se je Drobnič spomnil, da to vendar ne gre, da bi ga kdo iz graščine videl, da ima Bobnarja, ki ga je on vpiljali, na svojem koleseju, Bobnarjev voz pa je brez voznika. Blizo napajališča ob Krki je Drobnič Bobnarja spravil raz svoj kolesej in na njegov voz. Tedaj pa so konji najbrže naglo potegnili navstran. Bobnar je padel raz svoj voz na tla in sicer tako nesrečno, da so mu šla koleša težko naloženega voza čez sredo života. Poškodba je bila tako težka, da so se pri ranjencu pokazale baje čreva in da so potem na lici mesta

našli koščice najbrže iz zgornjega dela nog. Gotovo pa je, da je bila ta poškodba tako težka, da je revež že drugi dan umrl v bolnici v Kandiji, kamor so ga pripeljali nezvestnega. Gozdarski oskrbnik pl. Chuber se je v tem času nahajal na Dunaju, kaj bo rekel ko bo izvedel, da je Bobnar, ki ga je oskrbnik imel tako rad, na tak način storil žalosten konec, to bo g. Drobnič najbolje vedel.

Izrečani porotniki za II. zasedanje dne 26. maja v Novem mestu: Pirnat Stefan, gostilničar v Višnji gori; Pavliček Jožef, tiskar v Kočevju; Stih Josip, posestnik in trgovec v Podgorici; Hutter Josip, posestnik v Plošah; Šetinc Martin, posestnik in mizar Jesenice; Samida Ivan, gostilničar v Stari Loki; Valant Ivan, posestnik v Praprečah, Sevske Fr., posestnik v Višnji gori; Koprnič Julij, posest. in gostilničar v Metliki; Vidmar Franc, posestnik v Gumbergu; Ferkolj Ivan, posestnik v Vinjem Vrhu; Bregar Ivan, trgovec v Vidnu; Opecek Jakob, pos. in trgovec v Škofljariži; Kos Josip, gostilničar in trgovec v Stranjah; Havelka Karel, gostilničar v Krškem; Smole Ig., posestnik v Zubinah; Omahen Franc, posestnik v Korentiki; Fajdiga Rudolf, posestnik v Novi Štifti; Bradac Ivan, posestnik v Podhosti; Gazvoda Franc, posestnik v Gaberjih; Hudalo Alojzij, trgovec v Mirni peči; Klemenčič Ivan, posestnik v Stranjah; Sporar Ivan, gostilničar na Hribu; Virant Jožef, posest. in župan v Vel. Laščah; Kuhar Rudolf, mizar v Mokronogu; Plut Matija, posestnik na Vrtači; Strniša Franc, posestnik v Toplicah; Repovž Ivan, posestnik v Št. Janžu; Umetič Josip, posestnik v Sajevcih; Lovrenčič Anton, trgovec v Sodražici; Gliha Alojzij, posestnik v Vel. Loki; Mencin Ignacij, gostilničar v Čučji mlaki; Zupančič Franc, gostilničar v Mirni peči; Strojiv Iv., posestnik v Ostrogu; Schober Andrej, posestnik v Lazah; Ilc Franc, posestnik v Gorenji vasi. Nadomestniki: Žibert Jože, posestnik v Žabji vasi; Derčar Jernej, opekarnar v Podgorici; Dular Franc, posestnik v Valtu vasi; Ogoreutz Josip, trgovec v Novem mestu; Mramor Mihael, usnarj v Novem mestu; Zagorac Fr., posestnik v Smolenji vasi; Kastelic Ivan, posestnik v Žabji vasi; Smalec Franc, posestnik v Zalogu; Šali Alojzij, posestnik v Česče vasi.

Iz Boštanj ob Savi. Dne 4. maja t. l. zvečer, je preminil ugleden mož gosp. Ant. Planinc, star 82 let, posestnik v Boštanju, ki bi bil čez nekaj dni praznoval svojo zlato poroko. Opravljal je razne častne posle, kakor so: mesto župana, predsednika krajnega šolskega sveta, kraj. šol. nadzornika, načelnika cestnega odbora, načelnika c. kr. kmet. podružnice itd. Svoj čas so ga hoteli kandidirati v dež. zbor, bil bi tudi gotovo izvoljen — a je to odklonil. Rajniki je bil zelo izobražen, bral je vedno, posebno strokovne spise, časnike in knjige glede vseh strok kmetijstva, posebno pa vinarstva, sadjarstva i. dr. Bil je tudi poročevalec o agrarnih in statističnih zadevah. Pri raznih razstavah, kakor pri svetovni razstavi na Dunaju in drugje je bil za razstavljeno odklikovan z zlatimi kolajnami, pohvalnimi in priznanimi pismi. Kar je znal ni drugim prikrival, nego vsakega, kateri je želel, poučeval in svetoval o racionalnem kmetijstvu. Bil je dobrega srca, ter je vsakemu pomagal, kjer in kakor je le vedel in znal, a povedal ni nikomur, da je kateremu kaj dobrega storil. Pri njem je bil pač istinit izrek: Naj ne ve levica, kar dala je desnica. Imel je zlato srce! Po njem tuguje ne le njegova tudi blaga gospa vdova, nego vsak, kdor ga je le poznal. Bil je popularen, kot noben drugi. O njem in o njegovih delih bi se dalo še mnogo, mnogo pisati. Da je bil v resnici povsod priljubljen, je kazal njegov pogreb, katerega se je udeležila velikanska množica od blizu in daleč. Udeležilo se je pogreba tudi mnogo odličnega občinstva iz trga Sevnice, iz Štajerskega, s slavno požarno brambo od tam. Blag mu spomin, naj v miru počiva.

Mlaj v Kropi. Ko je bila lansko leto v Kropi bima, je fajmošter Oblak svojim katoliškim mladeničem toplo priporočal, naj škofu na čast postavijo mlaj. Ti mladeniči seveda nimajo nič svojih gozdov in so fajmoštrove besede tolmačili čisto naravno, da naj posekajo smreko v cerkvenem gozdu. To so tudi storili in so po končani birmi po starem običaju mlaj prodali. A glej — fajmošter je obdolžil mladeniče, da so smreko ukradli in je tožil Antona Azmana, da je ukradenno smreko kupil in hotel tudi celo vrsto mladeničev spraviti v zapor, češ, da so smreko ukradli. Takrat so mladeniči fajmoštru obljubili, da mu postavijo drugo leto na dan 1. maja mlaj in da on takrat ne bo imel povoda tožiti. To se je tudi zgodilo in faj-

mošter je imel priliko spoznati, kak utis je na srca teh mladeničev napravilo njegovo lansko postopanje. Dne 1. maja je bil postavljen mlaj z malo redečo zastavico. Ko je fajmošter zagledal mlaj in zastavico, je bil ožen v stehi, njegov pristaš Plesničar pa ga je hujskal. Sli sta nad župana Lozarja, ki je pristen farovski kimovec, češ, mlaj stoji na občinskem prostoru in se mora takoj podreti. Župan je res ukazal, da mora biti mlaj do 2. ure popoldan odstranjen, sicer da pride on z vsjo svojo oblastjo in ga podžaga. Zgodilo se pa ni ne prvo, ne drugo, kajti župan ni imel sam dovolj oblasti, orožniki pa mu za tako strankarsko in osebno zadevo niso dali asistence. V nedeljo 4. maja je potem grmelo raz prižnice o samih liberalcih, socialnih demokratih in o onem mlaju. Nahujkan od župnika je 9. maja proti večeru zopet prišel župan, pripeljal seboj dva moža in hotel mlaj podžagati. Občinstvo pa je grmelo skupaj in je to zabranilo pri čemur pa je župan izvedel kar mu gre. Mlaj se stoji, ljudstvo je pa ogorčeno nad nadležnostjo, ki jo uganjajo fajmošter, župan in Plesničar. Če se smejo postavljati mlaji o prihodno škofa in pri raznih drugih cerkvenih slavnostih, zakaj pa ne za 1. maj. Če fajmoštru mlaj ni všeč, naj si sam pomaga, če more, ne pa da se skriva za hrbet županstva in orožništva. Sicer pa nima cela Kropa nič proti mlaju in res ni umeti, zakaj naj bi se ravno v Kropi ne smeli postavljati mlaji drugače, kakor za cerkvene slavnosti.

Požar v Zagorju ob Savi. Sinoči okoli 10. ure je izbruhnil ogenj pri posestniku Feliks Moderju na Toplici in sicer v hlevu. Kako je ogenj nastal, še do sedaj ni dognano, širijo se različne govorice, da je bil ogenj vedoma podneten. Kakor smo se pa informirali od merodajne strani, bo de najbrže to pretirano, kajti zavarovalnica znaša 6000 K za hišo in hlev, t. j. hiša 5000 K in hlev samo 1000 K. Hlev je popolnoma pogorel, tako da škoda ni enkrat niti krita. Kolikor se je do sedaj dognalo, da je skoraj 1800 K škode. Sreča je bila, da ni bilo vetra, kajti v bližini je več hiš, katere so bile v nevarnosti. Pri gašenju se je lahko ponesrečil trgovec Mihelčič. Na lice mesta došla požarna bramba je takoj vse potrebno ukrenila, da se je ogenj omejil. Tu smo zopet videli, kako potreben je vodovod za zagorsko občino. Graje je pa vredno občinstvo, katero je prišlo radovednost past, ni pa hotelo pomagati pri gašenju in donašati vode. Šele na intervencijo orožništva so šli nekateri po vodo, deloma pa so se razšli, samo, da ni bilo treba pomagati.

Velik beluh. Pri Zupančiču na Dolskem je zrasel izredno velik beluh (špargelj), ki tehta odrezan 30 dekagramov, je dolg 34 cm, širok pa 13 cm. Kdor se zanima, ga lahko ogleda v restavraciji pri »Zlatorogu«.

Kinematograf »Ideal«. Slovita umetnica Sara Bernhard v filmu »Adrienne Lecouvreur« predvaja se samo še danes in jutri in je dosegla pri večerajšnjih predstavah popoln uspeh. Tudi ostale slike so prvo vrstne. Jako zanimiv je »Pathé žurnal«, za smeh pa je skrbjeno v filmih »Bumkejeva poroka« in pa »Trije prijatelji«. — V petek specialni večer. — V soboto velikanška detektivska privlačnost »Zigomar III.« — Od 24. do vstevši 26. t. m. na splošno zahtevanje »Quo vadis«, samo tri dni.

Kino - Metropol v deželni gledališču. Večerašnji zanimiv spored se predvaja danes zadnjič, na kar se slavno občinstvo opozarja. V četrtek, dne 15. in v petek, dne 16. t. m. popolnoma nov spored. Na Spitzbergih (naravno); Tragedija (komično); Zvezdni žarek (drama); Ločena žena (veseloigra); Ženska čast (velika drama s predigro v 2 dejanjih). Velezanimiva snov te drame je posneta iz življenja. V obupnem boju za svojo čast in iz maščevanja za izgubljeno srečo postane ženska — ubijalka. Teta Berta (veseloigra). Predstave se vrše, kakor vedno ob polu 7. in polu 9. zvečer.

Lovska dražba. Dne 27. maja t. l. ob 10. uri dopoldne se bo pri okr. glavarstvu v Ljubljani (soba št. 2) potom javne dražbe oddali lovi občine Tomišelj, občine Šmarje in občine Lipljene. Zdražil se bo vsak lov posebej in sicer za dobo petih let, od 1. julija 1913. do 30. junija 1918.

Tržne vesti. Danes dopoldne je tržno nadzorstvo na trgu preiskalo mleko 50 strankam, s posebnim ozidrom na zasirjenost. V dveh slučajih je bilo mleko dvomljive kvalitete, 6 litrov so ga morali pa vliči proč, ker je bilo zasirjeno. — Da se mleko zasiri, so gospodinje večinoma same krive. Zasiri se, ako je posoda nesnažna, ako pomešajo namolženo goroko mleko z mrlzim ali pa če je v posodi neohlajeno zamaše takoi. —

Nadalje je tržno nadzorstvo preiskalo Matiji Čimžarju iz Vrpolja na trgu 1914 jajc, med katerimi je bilo le eno pokvarjeno. Danes so se tudi premeštile branjevke, ki so bile za silo na Francovem nabrežju na Pogačarjev trg, ker so začeli tam kopati za kanal.

Saje so se unele včeraj popoldne v dimniku v Sodnijski ulici št. 1. Na lice mesta je prišel oddelek reševalnega in gasilnega društva ter ogenj takoj pogasil.

Karambol. Včeraj popoldne na vogalu Dalmatinove ulice in Miklošičeve ceste delavec Ivan Inglić s kolesom trčil nekega drugega kolesarja, vsled česar sta oba padla raz koles, ne da bi se bila kaj poškodovala, le enemu je kolo napravilo osmiko.

S ceste. Sinoči se je v Kolodvorski ulici zgrudil na tla 73letni krojaški mojster Anton Demšar iz Škofje Loke ter obležal nezavesten. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Izgubil je nekdo v soboto bankovec za 10 K v trafikii na Bregu, pri Kočarju na sv. Jakoba trgu, pri Mraku na Rimski cesti ali pri Jemcu na Tržaški cesti. Pošteni najditelj naj bankovec izroči pri policiji.

V vlakcu Kočevje - Ljubljana se je našla od Ortneka do Velikih Lašč zлата zapestnica. Naslov najditeljice se izve pri upravnistvu »Slov. Naroda«.

Bonačev vojni red bo priložen v petek kot priloga »Slov. Narodu«. Lični vojni red je po strokovnjakih natančno pregledan in vsebuje poleg praktičnih zapiskov, kakor poštne določbe, tarife za izvoške itd., tudi seznam vseh planinskih izletov. Cena broširanega voznega reda je 20 vin., elegantno vezanega 30 vin., s pošto 10 vin. več. Po pošti se razpošilja le, ako se pošlje denar naprej. Naroča se pri Iv. Bonaču, Ljubljana.

Narodna obramba.

Pri g. Končanu v Rožni dolini ima prihodno nedeljo 18. t. m. ob 6. zvečer viška C. M. podružnica letni občni zbor. Po zborovanju predava g. Pustoslemšek o svojih potovanjih po Balkanu s skioptičnimi slikami.

Društvena naznanila.

»Sokol« v Štepanji vasi priredi dne 15. junija t. l. svojo II. javno telovadbo, združeno z veliko ljudsko veselico na prijaznem gričku gostilničarja br. Antona Novaka v Štepanji vasi. Vsem obiskovalcem sokolskih prireditev je gotovo še v najboljšem spominu sijajno uspeša I. javna telovadba našega »Sokola«, ki se je vršila na istem prostoru. Odbor ho napel vse sile, da letošnja prireditev v nobenem oziru ne bo zaostajala za lansko in upa, da bo slavno občinstvo tudi letos počastilo nas s svojim obiskom in tako velikanskem številu kakor lansko leto. Natančen spored telovadbe in veselice priobčimo pravočasno! Nedeljo 15. junija naj se torej že sedaj vsak odloči za izlet v prijazno Štepanjo vas! Na zdar!

Napredno politično in gospodarsko društvo za kolodvorski in šentpetrski okraj v Ljubljani naznana, da ima svoj redni občni zbor dne 15. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilni pri Bončarju Sv. Petra cesta, po sledečem dnevnem redu: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročila tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo preglednikov. 5. Volitev odbora. 6. Slučajnosti. Opozorjamo člane na ta občni zbor, z željo, da se ga polnoštevilno udeleže.

Zveza jugoslovanskih železničarjev razpisuje mesto strokovnega tajnika. Predpogoji: Vpokojen železničar, ki ima legitimacijo za režijsko vožnje, biti mora govornik, znati mora voditi društvene posle v vseh zadevah. Plača po dogovoru. Prošnje je vložiti osrednjemu odboru, Trst, ulica Sv. Franciška Asiškega št. 2 do 5. junija t. l. — Osrednji odbor Z. J. Ž.

Rnjževnost.

— Mladinska literatura. Učiteljska tiskarna je izdala s 4 slikami ilustrirano knjižico »Babica pripoveduje...«, ki jo je spisal P. Flerč in ki obsega deset črtic, katerim je snov zajeta iz Štrekljevih pripovednih narodnih pesmi.

— Zbornik, časnik pravila za mejdane. V založbi tiskarne Laginja in dr. v Pulju je izšla knjiga, ki jo je spisal učitelj borenja Ljudevit Sorlini, in v kateri so na pregleden način navedena vsa pravila dvobojevanja od najstarejših časov do naših dni. Knjiga obsega 94 strani velike osmerke in velja 1 K 20 v, s pošto 20 v več.

Vse tu naznanjene knjige se dobivajo v »Narodni knjižarnici« Ljubljana, Prešernova ulica št. 7.

Prosveta.

Člani slov. dež. gledališča iz Ljubljane gostujejo jutri dne 15. t. m. v Trzinu v Sokolovi dvorani in sicer nad vse zabavno burko »Gospod senator«. Kdor se hoče od srca nasmejati naj ne zamudi te predstave v Trzinu, posebno pa če omenimo, da so člani slovenskega dež. gledališča ljubljanskega jutri prvič v Trzinu. Nadalje se vrši gostovanje dne 18. in 20. t. m. v Mariboru. V nedeljo dne 18. t. m. se bo igrala fina francoska veseloigra »Skladosti rodbinskega življenja« od Maurica Hemeynina. V torek dne 20. t. m. pa drama »Nepošten« od Gerolamo Ravetta, ki je na binokostno nedeljo dne 11. t. m. v Novem mestu dosegla popolen uspeh. Nadalje se vrši gostovanje po štajerski progi: Ljutomer 19., Slov. Bistrica 21., Ptuj 22., Sv. Jur ob juž. žel. pri Celju 23., Celje 24. in 25. Zalec 26., Krško 27., Trbovlje 28., Litija 29. t. m.

Izpred sodišča.

Reklamacijsko postopanje. Dunajski mestni svet je zavrnil neko volilno reklamacijo z izgovorom, da je domovinski list, na katerega se je reklamacija deloma opirala, pisan v češkem jeziku in da vsled tega ni izkazano domovinstvo reklamanta. Volilec se je pritožil in zadeva je prišla pred upravno sodišče. Upravno sodišče je pritožbi ugodilo in razveljavilo famozni ukrep mestnega sveta dunajskega. V razlogih navaja upravno sodišče, da je reklamacijsko postopanje oficijoznega značaja in mora oblast sama uradno preiskati položaj, naslanjaje se na navedbe strank. To načelo je omejeno le v toliko, v kolikor rok za rešitev reklamacij to ne dopušta. Po dunajskem mestnem statutu se morajo rešiti reklamacije v 10 dneh in v tem času bi si bila reklamacijska komisija prav lahko preskrbela prevod od stranke predloženega domovinskega lista. Ta odločba upravnega sodišča je tudi za nas važna in priporočati bi bilo Slovencem povsod, da se v eventualnih slučajih na njo sklicujejo.

Razne stvari.

*** Železniška nesreča v Bolgariji.** Iz Sofije poročajo: V ponedeljek se je blizu Drame zgodila velika železniška nesreča. Šest vojakov je bilo ubitih, štirideset pa ranjenih.

*** Perzijski princ se smrtno ponesreči.** Iz Odeše poročajo, da se je tam 19letni perzijski princ Abdel Nirza smrtno ponesrečil. Padel je z voza ter bil povožen. Poškodovan se je tako težko, da je na potu k zdravniku umrl. Ponesrečenec je bil brat soproge prejšnjega šaha in je študiral v Odesi. Njegovo truplo prepeljajo v Teheran.

*** Pruski vojaški ataše v Monakovem umorjen.** Iz Monakovega poročajo: Ko je včeraj popoldne ob eni šel vojaški ataše pri pruskem poslanstvu Lewinski iz poslanstva po Prinzregentenstrasse proti domu, je streljal na njega 34letni delavec Janez Strasser. Major je pognal sabljo, da bi se ubranil napadalca. Višji stražmojster Bollender je prihitel majorju na pomoč, vendar pa ga je Strasser na mestu ustrelil. Majorja so prepeljali v kirurško bolnišnico, kjer je kmalu na to umrl. Ljudje so napadalca prijeli ter ga pretepli.

*** Drama na izseljeniškem parniku.** Iz Genove poročajo: Pred par dnevi je parnik »Lingure« sprejel v pristanišču v Neapolju več sto izseljenec na krov, da jih odpelje v Genovo in od tam v Južno Ameriko. Med temi je bil tudi 50letni Pasquale Sposato, ki je hotel s svojim šestletnim sinom Guilom poskusiti odstran oceanu svojo srečo. Iz previdnosti je dal Sposato svoje prihranke v znesku 600 lir kapitanu, da jih shrani. Kar naenkrat, ko je parnik vozil skozi morsko ozino Piombino, je Sposato pograbil svojo denarnico, pozabil pa je, da jo je dal shraniti kapitanu. Preiskal je vse svoje žepe. In ko ni ničesar našel, se ga je polastil obup. Sklenil je umoriti otroka in sebe. Pograbil je otroka, ga poljubil ter vrge v morje, ter nato še sam skočil za njim. Ostali izseljenci so to opazili ter preprečili samomor. Otroka niso mogli več rešiti. Kapitan je nesrečnemu povedal, kje da je njegov denar, ter ga v Genovi izročil sodišču.

*** Žrtev zrakoplovstva.** Iz Los Angelesa poročajo: Poročnik Clarke je pri poskusnem poletu iz San Diego v Los Angeles s svojim aeroplanom v megli zadel ob drevo. Padel je na tla ter se ubil.

*** Sufragetke.** Iz Londona poročajo: Angleške sufragetke prirede koncem julija veliko romanje iz vseh delov dežele v London. V HydeParku prirede velikansko zborovanje. Kot termin za to zborovanje je določen 26. julij.

*** Z ruske meje.** »Naprzod« poročajo iz Podwoclozyske: Pred par dnevi je ponoči stal na mejnem mostu

nekaj avstrijski inanterist na straži. Na ruski strani so se sprehajali trije pijani ruski častniki. Eden od teh je stavil, da bo avstrijskega inanterista razorožil ter ga prenesel na rusko stran. Vojak se je branil z bajonetom ter zabodel ruskega častnika, ki je bil na mestu mrtev. List poroča, da je bil inanterist kaznovan, ker je pustil častnika preblizu k sebi.

*** Pretepena pisateljica.** Iz Berolina poročajo: Pisateljica gospa Erika Sonntag iz Danskega, ki stanuje v Lugano v vili pariške zakonske dvojice Rusca, bi morala izpovedati o nekem prepiru te dvojice. Dvojica pa je hotela to preprečiti in je pisateljico na vrtu vile napadla, jo privezala k drevesu ter jo pretepla do krvi. Gospa Sonntag je komaj ušla. Prebivalstvo je tako razjarjeno, da mora policija dvojico stražiti.

*** Mrtvorojenci na Francoskem.** Iz Pariza poročajo: Znani statistik Bertillon je mnenja, da so francoski uradni statistični podatki, da znaša število mrtvorojencev l. 1911. okroglo 36.000, prenizki. Na Francoskem se leto za letom na stotisoče otrok deloma mrtvo porodi, deloma pa kmalu po rojstvu umre. Samo ne izve se o tem. Mesto Toulouse je z ozirom na to dejstvo izdalo od prefekta dovoljen ukaz, s katerim se uvaža takozvano tajno materinstvo. Vsaka ženska, ki se čuti mater, more iti v porodnišnico, ne da bi povedala svoje ime ali pa ime očeta. Streže se ji v zavodu zastoni. Ženske imajo lahko celo maske na obrazu, da se jih ne spozna. Le pri sprejemu v zavod se zahteva zapečateno pismo, ki ima za slučaj smrti matere potrebne podatke.

*** Umori otrok.** Iz Welsa poročajo: V vasi Mitterlaab pri Welsu so v ponedeljek zvečer potegnili iz luže na dvorišču kmeta Martina Bauerja truplo šestletne Ane Geilinger, hčerke tesarja. Občinski zdravnik Walch iz Puchberga je konstatiral, da otrok ni bil vržen mrtev v lužo. Na vratu se je poznalo, da ga je nekdo davil, in tudi na spodnjem delu telesa je imela rane. Sumiti so začeli 19letnega hlapca Alojzija Anzengruberja, ki je bil pri kmetu v službi. Anzengruber je priznal, da je izvil deklico na kozolec, vendar pa taji, da jo je umoril iz pohotnosti. Deklico je le preveč k sebi pritisnil. Kmalu pa je videl, da je otroka zadušil. Oddalil so ga sodišču. — Iz Berlina poročajo: Grozen zločin je bil izvršen v noči od sobote na nedeljo. V kotu nekega pisarja v Wilmersdorfu so našli zavoj, v katerem so bile noge nekega deset- do dvanaestletnega dečka. Zvečer so na poudarnem kolodvoru zopet našli drug zavoj. V tem je bil ostali del dečkovega trupla. Pri truplu, ki je bilo popolnoma nago, so našli tudi dečkovo obleko. Glava je bila z ostrim instrumentom odrezana. Umorjen deček je sin nekega čevljarja. Policija je mnenja, da je morilec izvil dečka v kako skladišče, kjer je izvršil zločin. O morilcu še nimajo sledu, vendar pa policija posebno nadzoruje lokale, v katerih se shajajo homoseksualni ljudje.

*** Diplomatični banket brez vina.** Gospod Bryan, novi zunanji minister Združenih držav, je dal pred par dnevi prvo oficijelno pojedino za diplomatični zbor v Washingtonu. Pri mizi je sedelo osemnajst veleposlanikov s svojimi damami. Kaj so dobili jesti, se ne pove. Toda česar niso dobili piti, o tem smo prav natančno poučeni. Niso dobili niti burgundca, niti bordo, niti španskih, niti renških vin, da niti »šampus« ni bilo. Dobili so le čisto naravno vodo, nekateri gurmadji pa — mineralno vodo. Šele proti koncu pojedine so se diplomatom za hip razjasnili obrazi. Sluge so začeli prinašati visoke steklene posode s rdečo tekočino... Bo morda punč? In bil je, toda — abstinentni punč iz samih sadnih sokov brez alkohola. Gosti so se temu diplomatično posmehovali — da ostanejo pri svojem poklicu — ter izjavljali, da je pijača izborna. Moralo je biti že res, ker so to izjavili — diplomati! Gospod »državni tajnik«, kakor pravijo v Ameriki ministrom, je bil ves srečen, kajti ni grešil proti svojemu pričanju abstinence. Razentega pa je bilo vse zelo ceno: skodelica le 25 vinarjev. Toda potem! Nedoželna pojedina je postala v vsem Washingtonu predmet raznih zlomiselnih opazk, ki so naposled prisilile gospoda ministra, da je dal v časopise sledeče pojasnilo: »Opozoril sem svoje goste vnaprej, da sem nasprotnik alkoholnih pijač, ki jih dozdaj še nisem pokušil. Pripomnil sem tudi, da sem vprašal predsednika, ko mi je ponujal portfelj zunanjih del, ali ne more zdržljivost škodovati moji službi; predsednik pa je izjavil, da smem v svoji hiši delati, kar hočem. Moji gostje so mi odpustili mojo slabost — če je to slabost — in mislim, da še niso doživeli prijetnejšega večera. To je vse. In s tem

smatram »slučaj« za rešen... »Srečni Amerikanci! Njihovim diplomatom delajo skrbi le taki »slučaji«.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dogodki na Balkanu.

O mirovnih pogajanjih.

Belgrad, 14. maja. (Izvirno poročilo.) »Samouprava« priobčjuje načrt mirovne pogodbe med Turčijo in zavezniki, kakor so ga predložile velesile in ki vsebuje znane točke iz note velesil. Ta pogodba ima biti definitivna mirovna pogodba, ki prepušča vsa dejalna vprašanja kasnejši rešitvi. »Samouprava« poudarja, da bo mirovnim delegatom preostalo malo dela in da bodo podpisali to pogodbo v nadi, da bodo velesile na specialni konferenci ugodile zahtevam zaveznikov v vprašanju Albanije, Egejskih otokov in finančialne ureditve.

Mednarodna konferenca.

Pariz 14. maja. Iz dobro poučenih krogov se poroča da je bila mednarodna konferenca zopet preložena do 25. maja.

Cetinje, 14. maja. Črnogorska vlada je včeraj popoldne odgovorila na mirovno noto velesil.

Albanija.

Dunaj, 14. maja. »Albanska korespondenca« poroča iz Valone: Tu je vse mirno. Ostanke vojske Džavid paše so popolnoma nezmožni za kako akcijo.

Milan, 14. maja. Specialni poročevalec »Secola« poroča iz Valone: Položaj provizorične albanske vlade je sedaj zelo težaven, ker se pojavlja močna opozicija in ker je začel tudi Esad paša groziti. Esad paša je imenoval v najvažnejših mestih Albanije svoje zastopnike ter je računati da bo korakal proti Valoni in odstavil provizorično vlado. Pri tem se zdi, da ga podpira Avstrija, ker je baje obljubil, da bo skušal povečati v Albaniji avstrijski vpliv.

Carigrad, 14. maja. Turška vlada je določila 10 turških transportnih parnikov, ki naj pripeljejo turško vojaštvo iz Albanije. Turška je pretrgala vse zveze z Albanijo, ter definitivno resignirala na zahtevo, da naj ostane Albanija pod turško suvereniteto.

Predaja Skadra.

Skader, 14. maja. Na željo konzulov je odpadel slovesni sprejem mednarodnega vojaštva. Čete so prikrakale popoldne pred Skader, v mesto pa je odšla častna stotnija, ki bo na obrežju pričakovala poveljnike mednarodne flote, da jim izkaže čast, ko pridejo prevzeti Skader od črnogorskega divizionarja Bečire.

Skader.

Dunaj, 14. maja. Iz Skadra se poroča, da ostanejo črnogorske čete tudi po predaji mesta še nekaj časa v Skadru, da spravijo turško državno posest in vojni plen v Črno goro, za kar bo treba najmanj 6 tednov.

Požar v Skadru.

Cetinje, 14. maja. Glasom uradnega poročila iz Skadra, je zgorelo pri požaru skadrskega bazarja 174 trgovin. Preiskava se nadaljuje. Več sumljivih oseb je bilo aretiranih. Vojaškim oblastim se je posrečilo rešiti mnogo blaga in denarja.

Za črnogorske sirote.

Cetinje, 14. maja. Kakor za bolgarske sirote, tako sta tudi princesi Ksenija in Vera črnogorska izdali poziv na ves svet, da naj se zbirajo darovi za sirote v vojni padlih Črnogorcev.

Ruski poslanik Hartvig.

Belgrad, 14. maja. Ruski poslanik Hartvig je odpotoval v Petrograd. Hartvig je znan kot odločen pristaš srbskih zahtev glede osvoboditve pokrajin, zato se govori, da je odšel v Petrograd, da posreduje tam na korist Srbiji.

Francoska ekspedicija v Makedoniji.

Ljudsko štetje.

Solun, 14. maja. Francoska specialna komisija, ki je obiskala Lile Burgas, Bunar Hisar in Lozengrad, je dospela sem. Grške oblasti so izvršile v Solunu dne 11. maja ljudsko štetje.

Grška zbornica.

Atene, 14. maja. Ministrski svet je sklenil, sklicati prihodnji teden grško zbornico, da sklepa o nekaterih važnih načrtih vojaškega značaja. — Zbornica bo imela samo 5 ali 6 sej.

Zavezniki.

Belgrad, 14. maja. Z ozirom na vesti, da je Srbija pripravljena glede razdelitve teritorija sprejeti bolgarske stališče, ali da bi se bila že podvrgla razsodišču, se uradno razglasa, da te vesti niso resnične. V sedanjem trenutku ne gre za razsodišče, o katerem bi se moglo reči, da bo principijalno razsodilo, marveč gre predvsem za revizijo razdelitvene

pogodbe, ki je z ozirom na vojne uspehe in na razmerje med državami potrebno in ki jo Srbija z vso odločnostjo zahteva.

Atene, 14. maja. Uradno se poroča, da je prišlo pri Elevteriji do boja med Bolgari in Grki. Bolgarski napad se je izvršil dne 8. in 9. maja ter je bila udeležena tudi artilerija. Grška vlada odklanja odgovornost.

London, 14. maja. Reuterjev urad poroča, da so imeli Grki v boju pri Elevteriji 14 mrtvih in 32 teško ranjenih. Bolgari so imeli 300 mrtvih in ranjenih. Postavila se je mešana komisija, ki določa nevtralno prognozo med sovražnim vojaštvom.

Sofija, 14. maja. »Mir« poroča, da so bili krivi boja pri Elevteriji Grki, ki so hoteli zasesti nekaj strateško važnih točk.

London, 14. maja. Napetost med Grki in Bolgari pri Drami in Seresu je od dne do dne večja. Zadnje dni je prišlo opetovano do manjših bojov med grškimi in bolgarskimi predstražami. Dognalo se je, da so krivi teh bojov grški častniki, vsled česar so se izmenjavale med grško in bolgarsko vlado ostre note. Bolgarska odklanja vsako odgovornost za eventualne konsekvence.

London, 14. maja. »Times« poroča, da so Bolgari napadli Grke pri Lestri. Boja se je udeležila poleg pehote tudi konjenica in artilerija. Podrobnosti niso znane. V Solun so pripeljali 27 ranjencev. Bolgari koncentrirajo čete tudi pri Seresu, Demirhisarju in Anghistoiu.

Solun, 14. maja. Pri Anghisti v bližini Drame je prišlo do resnega spopada med Grki in Bolgari. 80 Bolgarov je bilo ujetih.

Bolgarske izgube.

London, 14. maja. Iz Sofije se poroča: Številke ki kažejo bolgarske izgube v vojni, se bodo v kratkem objavile. Okroglo računano je 300 častnikov mrtvih in 900 bolnih in ranjenih. Od moštva je 26.000 mrtvih in 60.000 bolnih in ranjenih. Na Bolgarskem se nahaja 95.000 turških vojnih ujetnikov.

Enver begova metoda.

Turin, 14. maja. »Stampa« poroča iz Carigrada: Enver beg se sedaj trudi, da častniki, njegovi pristaši, kakor hitro mogoče napredujejo. Kot vzrok za to napredovanje se navaja posebno zasluge v vojni. V resnici pa mu gre samo za to, da pridobi kolikor mogoče veliko število častnikov, ki bi tvorili protiutež vojaški ligi. Splošno pozornost vzbuja dejstvo, da odpošilja turška vojaška uprava še vedno izredno mnogo vojaštva pred Cataldo. Trije turški častniki v Dardanelah so se uprli, drugi častniki so se jim pridružili. V Carigradu računajo z možnostjo, da se upre cela mornarica, ki ni bila nikdar mladoturkom prijazna.

Napetost med Srbijo in Bolgarijo.

Sofija, 14. maja. Bolgarsko narodno časopisje je začelo iz nova ostro napadati Srbijo. »Večerna Posta« zahteva od bolgarskega kabineta, da naj še enkrat skuša v direktnem stiku s srbskim kabineto rešiti srbsko - bolgarski spor. Če bi to ne šlo zlepa, naj prepusti bolgarski kabinet nadaljnjo akcijo generalom. Pred par dnevi se je vršil vojni svet, ki je odredil primerne odredbe za vse eventualnosti. Bolgarska ojačuje svoje postojanke v Makedoniji.

Bolgarsko sobranje.

Sofija, 14. maja. Bolgarsko sobranje je bilo danes zaključeno.

Preliminarni mir.

London, 14. maja. Politični krogi zarjujejo, da bodo delegati Balkanske zveze in Turčije že jutri podpisali preliminarni mir.

Zlobno izmišljena vest.

Belgrad, 14. maja. (Izvirno poročilo.) Vest inozemskih listov, da so Bolgari zadržali 150 srbskih topov, ki so bili na transportu izpred Odrida, je povsem neresnična, takisto je tudi izmišljena, da bi radi tega vladalo v srbski javnosti veliko ogorčenje. Nasprotno tem vestem je treba konstatirati, da so bili že vsi srbski topovi — havvice, poljski in oblegovni topovi — že prepeljeni v Srbijo in da so zadnje dni dospeli v Niš, oziroma v Belgrad s poslednjimi četami tudi poslednji srbski topovi. Neresnične vesti v inozemskih listih so najbrže nastale na ta način, da so izvestitelji zamenjali srbske topove z vojnim plenom. Od tega plena namreč pripade kakih 147 turških topov Srbom. Transport teh topov je namreč odložen na kasnejši čas.

Važna seja srbskega ministrskega sveta.

Belgrad, 14. maja. (Izvirno poročilo.) Snoči ob 9. je bil sklican ministrski svet. Kakor listi javljajo, je bila seja najinim potom sklicana in je trajala do preko polnoči. O predmetu in povodu tega izrednega posvetovanja se čuva največja tajnost.

Vojvoda Putnik.

Belgrad, 14. maja. (Izvirno poročilo.) Iz Skoplja je došel semkaj

vrhovni poveljnik srbske armade vojvoda Putnik. Kralj Peter je sprejel Putnika v dolgotrajni avdienci. Z ministrskim predsednikom Pašićem je imel vojvoda izredno dolgo posvetovanje.

Turški ujetniki.

Belgrad, 14. maja. (Izvirno poročilo.) Vsi turški ujetniki, ki so po narodnosti Grki, bodo na ukaz vrhovnega armadnega poveljstva izpuščeni na svobodo in se jim dala na razpolago potrebna sredstva, da se lahko vrnejo v domovino.

Nov srbski delegat v Londonu.

Belgrad, 14. maja. (Izvirno poročilo.) Srbskim delegatom pri mirovnih pogajanjih v Londonu je pridelen kot strokovni izvedenec bivši srbski poslanik v Sofiji Ivan Pavlovič, znan poznavalec balkanskih vprašanj in Angleške. Pavlovič je snoči odpotoval preko Dunaja v London.

Posojilo Turčiji.

Carigrad, 14. maja. Mesto je najelo pri banki Perier posojilo 650.000 turških funtov.

Slovenska obstrukcija v tržaškem deželnem zboru.

Trst, 14. maja. V snočni seji deželnega zbora so pričeli Slovenci pri razpravi o zakonu o šolskem nadzorstvu z obstrukcijo. Tozadevni predlog je stavil posl. Vilfan, ki je govoril pozno v noč. Ob 1/4.12. ponoči je prekinil svoj govor; seja je bila preložena na danes zvečer.

Državni zbor.

Dunaj, 14. maja. Začetkom jutrišnje seje državnega zbora bo ministrski predsednik Stürgkh govoril o zunanji politični situaciji. Stürgkh bo naslikal potek balkanske krize zgodovinsko ter označil vlogo avstrijske politike v ti krizi. Izjava grofa Stürgkha je proračunjena, da izbjije tla eventualnim interpelacijam. Vlada se trudi doseči, da sprejemne stranke Stürgkhovo izjavo brez debate. Iz vladnih krogov se razširjajo v svrhu agitacije vesti, da je cesar izjavil željo, da naj se parlament zadovolji s to izjavo.

Interpelacije posl. dr. Ravniharja.

Dunaj, 14. maja. Poslanec dr. Ravnihar je vložil interpelacije: do ministra za notranje zadeve glede znanega »hranilničnega razpisa« od 16. januarja t. l., s katerim se med drugim odreja, da morajo hranilnice razmerje svojega mobilno in imobilno naloženega premoženja z nakupom vrednostnih papirjev urediti tako, da se bo doseglo razmerje 30:70 in da morajo polovico mobilno naloženega premoženja tvoriti državni papirji;

do železniškega ministra v zadevi slovansko narodnost žalečega postopanja s strani organov c. kr. drž. železnice. Interpelacija navaja predvsem dva slučaja. Asistent Roman Knaus v Trstu je zaupil nad prevodnikom, ki je spremljal brzovlak, v katerem je bil direktni voz Trst - Pariz in na katerem so se nahajali tudi slovanski napisi: »Tun sie die Aufschrifttafel mit dieser Cichensprache wegnehmen, damit die Pariser nicht wissen werden, dass der Wagen aus Cienland kommt.« Postajenačelnik Stuhliar pa je ob prihodu direktnega brzovlaka iz Prage opazilv napisne tablice »Praha - Terst« oštel vlakovodjo z besedami: »Wenn sie mir noch einmal mit diesen tschechischen Richtungstafeln ankommen, werde ich sie ganz empfindlich bestrafen.« Tretji slučaj se nanaša na dejstvo, da zahteva državna železnica za delavce, ki hodijo v Savinsko dolino obirat hmelj, samonemške legitimacije, dočim celo južna železnica dovoljuje dvojezične legitimacije. Tudi zahteva drž. železnica za vsakega delavca posebno legitimacijo in mora biti najmanjše število delavcev pri blagajni 10;

do pravosodnega ministra v zadevi jezikovne ravnopravnosti v okrožju celjskega in mariborskega okrožnega sodišča, kjer se v novem času šolskim vodstvom, župnim uradom in celo občinam tako v civilnem kakor v kazenskih zadevah pošiljajo samonemške tiskovine, namesto saj dvojezičnih. Tudi se v nasprotju z naredbo justičnega ministrstva od 26. junija 1899 št. 1840/99 referati za vzklicne razprave pri okrožnem sodišču v Celju v slovenskih zadevah ne delajo več v slovenskem, kakor se je to do sedaj prakticiralo, marveč samo v nemškem jeziku. Sodni inšpektorji zaukazujejo, da se mora n. pr., celo z župnimi uradi, češ, da so kot matični uradi tudi državni uradi, korespondirati izključno le nemško. Dalje ukazujejo, da se morajo imena katastralnih občin tudi v slovenskih sklepkih glasiti samo v nemški, navadno popačenimi oblikami; le pri nekaterih sodiščih dovoljujejo, da se sme v slovenskih sklepkih nemškemu nazivanju dostaviti slovensko ime — v oklepajih. Germanizatorična tendenca je očl-

vidna, saj se s temi ukrepi ruši dosedanja dolgoletna praksa.

Ministrski svet. Odpust rezervistov.

Dunaj, 14. maja. Danes se vrši skupni ministrski svet, katerega se udeležijo tudi ogrski ministri: Lukacs, Teleszky in Hazai. Ministrski svet se bo bavil z vprašanjem, v koliko naj se zniža število vojakov ob južnih mejah monarhije.

Dunaj, 14. maja. Z odpustom rezervistov na južnih avstrijskih mejah se bo pričelo te dni. Obe vladi sta prišli sporazumno z vojnim ministrom do spoznanja, da po predaji Skadra velesilam ni več vzroka, da bi se vzdržalo na južnih mejah izjemno stanje.

Dunaj, 14. maja. Danes ob 11. dopoldne se je vršil skupni ministrski svet, v katerem je zunanji minister grof Berchtold poročal o zunanje - političnem položaju. Na podlagi tega poročila bo ministrski predsednik grof Stürgkh v parlamentu na razne interpelacije, ki jih je pričakovati, odgovoril. Konferenca se je bavila tudi z odpustom rezervistov. Rezerviste bodo odpuščali le stopoma.

Dunaj, 14. maja. Seja skupnega ministrskega sveta je bila ob 1. popoldne prekinjena ter je pooblastila zunanjega in vojnega ministra, da samostojno odločata o odpuščanju rezervistov. Vojni minister izdeluje načrt, po katerem naj se vrši odpuščanje ter je v dogovoru z upravo železnice glede prevoza rezervistov. Ministrski svet se je bavil tudi z zadevami, ki so v zvezi z zunanje politično situacijo.

Česke finance.

Praga, 14. maja. V čeških krogih se zatrjuje, da je sklenil konsorcij čeških bank posoditi Češki 20 milijonov kron.

Novi gališki namestnik.

Dunaj, 14. maja. Za gališkega namestnika je bil imenovan bivši minister, državni poslanec Vitold pl. Korytowski. Vlada se je še v zadnjem trenutku premislila imenovati provizoričnega voditelja. Korytowski bo najbrže odložil svoj državnozborni mandat.

Dunaj, 14. maja. Dr. Konstantin Levickij, voditelj Ukrajincev se je izrazil o imenovanju Korytowskega za gališkega namestnika sledeče: Sprejel sem iznenadno vest ministrskega predsednika o odločitvi v gališkem namestniškem vprašanju ad referendum. Napram novemu namestniku moramo biti Ukrajinci rezervirani, svoje ogorčenje pa moramo izraziti nad načinom, kako se je postopalo v tem vprašanju. O ostalem bo še sklepala stranka. Dr. Levickij in dr. Leo sta odpotovala na Dunaj. Za danes je sklican Rusinski klub.

Dunaj, 14. maja. Uradno se razglasa, da je cesar sprejel demisijo gališkega namestnika Bobrznynskega ter mu podelil v priznanje veliki križec Leopoldovega reda; obenem je cesar imenoval dr. pl. Korytowskega za namestnika.

Oficijalni obisk.

Dunaj, 14. maja. Danes dospe nemški državni tajnik Jagow sem, da se oficijozno predstavi dunajskim državnikom. Poset je velikega političnega pomena, ker se vrši neposredno pred sestankom nemškega cesarja z ruskim carjem, katerega se avstrijski prestolonaslednik ne bo udeležil.

Dunaj, 14. maja. Danes jutraj je prispel državni tajnik nemškega zunanje urada Jagow na Dunaj. Popoldne ga bo sprejel cesar v avdienci.

Rauchov režim.

Dunaj, 14. maja. Baron Pavel Rauch je bil od cesarja sprejet v daljši avdienci. Ti avdienci pripisujejo velik pomen, ter zatrjujejo, da je baron Rauch poklican, da uredi razmere na Hrvaškem.

Justh odloži svoj mandat.

Budimpešta, 14. maja. Justh namerava baje na prigovarjanje svoje rodbine odložiti svoj mandat, zlasti ker je ozlovoljen nad fuzijo opozicije. Novi opozicijski zvezi se je do sedaj pridružil 34 Kossutovcev, 12 Justhovcev in 8 neodvisnih poslancev.

Vladarski poseti v Berlinu.

London, 14. maja. Angleška kraljevska dvojica pride v sredo, dne 14. maja k poročnim slavnostmi v Berlinu, kjer ostane do 27. maja. — Ruski car prispe isti dan in se odpre dne 24. maja. Car bo povabil angleškega kralja v Petrov dvor. Zatrjuje se, da bo angleški kralj obiskal carja meseca junija ali julija.

Atentat na pruskega vojaškega atašea.

Monakovo, 14. maja. Morilec pruskega vojaškega atašea majorja Lewinskega delavec Strasser je znan anarhist, ki je bil že nešteto krat kaznovan. Interesantno je, da je Strasser tudi na Slovenskem uganjal svoje zločine. Tako je bil pred okrožnim sodiščem v Celju obsojen na 13 mesecev, teške ječe.

Libija.

Milan, 14. maja. Finančni minister je predložil italijanskemu parlamentu zakonsko predlogo glede izrednega kredita za pokritje stroškov zasedanja Libije do konca 1913 in glede izdaje nadaljnjih 100 milijonov lir zakladnih bonov na račun prihodnjega leta.

Konferenca v Bernu.

Ženeva, 14. maja. Posl. dr. Liebknecht je pri včerajšnji konferenci za francosko - nemški sporazum, ki se vrši v Bernu, stavil sledeče propozicije: Konferenca za nemško-francoski sporazum nujno pozivlja švicarsko vlado s prošnjo, naj stori takoj potrebne korake, da se začne pogajanja med nemško in francosko vlado v svrhu sporazuma o omejitvi oboroževanja.

Bern, 14. maja. Politični krogi z zanimanjem zasledujejo konferenco v Bernu ter zlasti naglašajo, koliko koncilijantnost so pokazali Francozi. Skoro vse francoske stranke so bile zastopane, med tem ko je prišla iz Nemčije samo opozicija. Bernska konferenca je jasno pokazala, da so pravi hujškalci za nemško - francosko vojno Nemci.

Princ Karel romunski v Rimu.

Rim, 14. maja. V nedeljo popoldne je došel princ Karel romunski v Rim. Pozdravil ga je kralj z ministri. Zvečer se je vršil njemu na čast slavnostni diner.

Zaroka v srbski kraljevski hiši.

London, 14. maja. Iz Rima poročajo, da se je brat kralja Petra princ Arsen zaročil z ameriško milijarko Prot.

Protiposet španskemu kralju.

Pariz, 14. maja. Predsednik francoske republike Poincaré vrne španskemu kralju 1. ali 2. oktobra obisk. Sufragetke.

London, 14. maja. Listi so razkrili do sedaj še neznan načrt sufragetk, ki so hotele vjeti enega izmed ministrov, ga odpeljati v neko vilo, ga obleči v žensko obleko in zvezanega postaviti pred žensko sodišče, ki bi ga obsodilo na 3 leta ječe.

Angleška v Perzijskem zalivu.

Pariz, 14. maja. Carigradski poročevalec »Echo de Paris« je baje izvedel o vsebini angleško-turške pogodbe sledeče: Turčija prizna šejka v Koveitu ob Perzijskem zalivu in obrambno pogodbo, ki jo je sklenil šejk z Angleško. Okraj Koveit se razširi in Turčija dovoli Angleški skrbeti za razsvetljavo vodovja Šat-el-Araba. Koveit naj bo zadnja točka Bagdadske železnice. Glasom poročila istega lista hoče Turčija zopet uveljaviti že pozabljeno Cipersko pogodbo iz leta 1878. Turčija bo baje prepusila reorganizacijo svoje uprave in vojske Angleški, Angleška pa ji garantira Azijsko posest.

Mongolska.

Urga, 14. maja. Tu so se vršila tajna posvetovanja mongolskih veljakov. Zborovanje se je z veliko večino izreklo za to, da naj bo Mongoska od Rusije in Kitajske popolnoma neodvisna država.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali:

Za »Ciril - Metodovo družbo«: T. Š. v Ljubljani nabral 2 K. Živelj nabiralci in darovalci!

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Avstrijska specialiteta. Na želodcu bolehačim ljudem priporočati je porabo pristnega »Mollovega Seiditz-praska«, ki je preiskušeno domače zdravilo in vpliva na želodce krepljivo ter pospešljivo na prebavljanje in sicer z rastočim uspehom. Skatljica 2 K. Po poštne povzeti razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov prepat, zaznamovan z varnostno znakom in s podpisom. 2 33

STOLLWERCK
mlečne karamele

redilne — okusne

5 kosov — 10 vinarjev

Pristne le.če

STOLLWERCK
na vsakem bonbonu!

Slovenci, kupujte vžigalice v korist družbi sv. Cirila in Metoda!

Dr. J. Z., zobozdravnik, Moravska Ostrava. Natančno in temeljito sem preizkusil Vašo ustno vodo in Vaš zobni prašek, ki ju že dolgo rabim sam kakor tudi moji bolniki, zato Vam z veseljem izražam svoje mnenje: Ustnih vod in zobnih praškov se nahaja veliko, toda v resnici dobrih je zelo malo. Bolniki naj se torej poslužujejo le onega sredstva, o katerem je preizkušeno in večletna raba izpričala, da je v resnici dobro. In ta je: **Seydlin**.

Meteorološko poročilo.

Višina pad. m. 300-2 Srednji zračni tlak 738 mm

čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
13. 2. pop.	736.9	16.8	slab jug	oblačno
9. zv.	738.0	10.9	"	jasno
14. 7. zj.	739.5	5.9	sl. jvzh.	megla

Srednja včerašnja temperatura 12.1°, norm. 13.8°. Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Borzna poročila.

Ljubljana
„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni listi dunajske borze 14. maja 1913

Malobinski posojili.	Dezorni	Blagovna
4% majeva renta	84.15	84.35
4.2% srebrna renta	88.15	88.35
4% avstr. krona renta	84.45	84.65
4% ogr.	82.75	82.95
4% kranjsko deželno posojilo	—	94.50
4% k. o. češke dež. banke	87.25	88.25

Srednje iz l. 1860 1/2	455—	465—
„1864“	646—	658—
„tiske“	296.50	306.50
„zemeljske l. izdaje“	291—	301—
„II.“	255.50	265.50
„244.50“	244.50	254.50
„ogrske hipotekne“	482—	492—
„dun. komunalne“	479—	489—
„avstr. kreditne“	65.50	70.50
„Ljubljanske“	56—	60—
„avstr. rdeč. križa“	34—	38—
„ogr.“	28.35	32.35
„basilika“	239.50	242.50
„turške“	—	—

Dezorni	417—	421—
Ljubljanske kreditne banke	630.50	631.50
Avstr. kreditnega zavoda	516—	517—
Dunajske bančne družbe	133.45	134.45
Južne železnice	728.10	729.10
Državne železnice	1004—	1005—
Alpine-Montani	370—	372.80
Češke sladkorne družbe	265.75	266.75
Zivnostenske banke	—	—

Valute.	11.42	11.47
Cekini	117.75	118—
Marke	95.62	95.82
Franki	93.40	93.60
Libre	253—	253.75
Rubli	—	—

Zitne dne v Budimpešti.

Dne 14. maja 1913.

Termin.	za 50 kg	10.67
Pšenica za maj 1913	117.75	118—
Pšenica za oktober 1913	93.40	93.60
Rž za maj 1913	84.75	84.95
Oves za maj 1913	7.91	7.91
Koruzi za maj 1913	8.12	8.12
Koruzi za julij 1913	—	—

Zahvala.

Za vso podporo pri prireditvi gledaliških predstav v Novem mestu izrekamo vsemu sl. občinstvu za mnogobrojni obisk predstav, sosebno pa gosp. višjemu sodnemu svetniku v p. J. Škerlju za izredno vneto in trudnaško iskreno hvalo.

V Ljubljani, dne 14. maja 1913.

Rudolf Bukšek
imenom članov slov. gledališča.

Šivilje

prve moči, za francoske toalete, se sprejmejo takoj. Zglasijo naj se samo dobre moči. Teodor Kunc, damski modni salon, Prešernova ul. 5, I. nadstr.

Išče se za sezono proti dobri plači trgovsko izvežban, spreten hmeljski nakupovalec

Ponudbe z dokazili zmožnosti in pogoji pod „P. 20/1731“ na upr. »Sl. Nar.«, 1731

Elegantna prostorna soba

na ulico, s posebnim vhomom, 5 minut iz mesta se odda enemu event. dvema gospodoma. Vsa postrežba, na željo tudi hrana v hiši. Natančneje v Spodnji Siški šte. 67, I. nadstr. desno. 1738

Nova majhna vila

v Preski pri Medvodah, s 4 sobami in pritlikinami ter velikim vrtom se radi smrti ceno prodaja. Več se izve v Preski v vili.

Stanovanje

s tremi sobami, pritlikino in vrtom se za avgustov termin odda. Vpraša se v Kolezijski ulici št. 36 v pritlikju. 1741

Ugodna priložnost! Trgovina z meš. blagom

na Koroškem dobrodoča zraven farne cerkve, blizu kolodvora se zaradi družinskih zadev pod zelo ugodnimi pogoji prodaja. Odjemalec mora biti slovenskega in nemškega jezika zmožen. Več pove iz prijaznosti upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Gostilna

poleg Bohinjskega jezera z opravo vred, ležeča pri deželni cesti, se takoj prodaja po ugodni ceni ali 1687 se oddajo sobe za sezono. Pojasnila daje I. Logar, pošta Gorje pri Bledu.

Išče se blagajničarka in :: prodajalka. ::

Ponudbe na upravništvo »Slovenskega Naroda«. 1700

Posojilnica za Bled in okolico.

Dne 25 t. m. ob 2. uri popoldne :: se vrši v Blejskem domu ::

izredni občni zbor.

Dnevni red:

- 1). Sprememba pravil.
- 2). Slučajnosti.

V slučaju nesklepnosti je pol ure pozneje občni zbor ob vsakem številu zadržnikov sklepčen. Odber.

Odda se takoj mala, dobro vpeljana trgovina z meš. blagom

V Ljubljani. 1742

Potrebna glavica K 1500 — do K 2000. Poizve se pri tvrdki

J. Richter, Ljubljana, Cojzova cesta.

5 vinarjev

vas stane dopisnica, s katero lahko zahtevate moj najnovejši, 4000 slik obsegajoči glavni katalog, ki vsebuje bogato vsebino potrebnih porabnostnih predmetov in primernih daril, ki ga pošljem vsakomur za stonj in poštne prosto.

Razpošiljalnica JAN KONRAD, c. in kr. dvorni dobavitelj, Most št. 2399 (Češko).

Prave niklaste žepne ure K 4.20, 5— in več. Niklaste budilke K 2.90, harmonike K 5—, vijoline K 5.80, samokresi K 8—.

Razpošilja se proti povzetju ali predplačilu. Brez rizika. — Zamenjava dovoljena ali donar nazaj.

V sredi trga Vransko se prodaja ali v našem odda

enonadstropna hiša

s pekarijo in obširnimi vrtom. Cena je jako zmerna in plačilni pogoji jako ugodni. Natančneje pojasnila daje J. Govedič na Vranskem.

izvežbana vzgojiteljica,

zmožna poučevati v predmetih ljudske in meščanske šole v slovenskem in nemškem jeziku. Poleg tega se zahteva znanje francoščine ter igranje na klavir ali na gosli. Plača 80 K mesečno pri popolni oskrbi. Ponudbe s pričevali pod „A. V. 1901/1732“, na uprav. »Slovenskega Naroda«.

Čevljarska obrt pok. Matija Horvata dosedaj na Sv. Petra cesti šte. 30, se je preselila na Dunajsko cesto 9 (Fröhlichova hiša) I. dvorišče, levo. Marija Horvat.

Radi prevelike zaloge blaga 20% popusta na vse pomladne najnovejše damske knstume, krila, btuze kakor tudi obleke in površnike za gospode in dečke najmodernejšega kroja. — Postrežba točna in solidna. Našim odjemalcem popustimo še 20% radi opustitve reklame na tramvaju.

Angleško skladišče oblek O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

Pod Najv. pokroviteljstvom Njeg. ces. in kralj. Visokosti prejasnega gosp. nadvojvode Frana Ferdinanda Avstr.-Este.

Avstrijska Jadranska razstava

Dunaj 1913

C. kr. Prater Maj-Oktober Odprto od 10. dopoldne do 2. popoldne.

Priporoča se

ANTON ŠARC

trgovina s perilom, pralnica in likalnica

Ljubljana, Selenburgova ulica 5.

Najboljše za želodec.

Pri gorečici, motenjih prebave, pomanjkanju slasti ne zamudite uživati po jedi lekarnarja

Schaumanna želodčno sol

ali pastilje želodčne soli. Ti domači zdravili sta se že več nego 40 let zanesljivo in točnim učinkom najbolje obnašali in jih tudi zdravniki najtopleje priporočajo. — Ponaredbe zavračajte in zahtevajte izrecno Schaumanna želodčno sol po K 1.50. — Razpošilja jo vsak dan po pošti od 2 škatljic naprej edini izdelovalec

JUL. SCHAUMANN, lekarnar, Stockerau pri Dunaju.

Dobiva se tudi po vseh lekarnah. Dobiva se tudi po vseh lekarnah.

Neprimeren učinek.

Naznanilo.

Prevzetje restavracije „Narodni dom“

v Ljubljani.

Slavnemu občinstvu tu in na deželi ter cenj. društvom vljudno naznanjam, da sem prevzela restavracijo »Narodni dom« v Ljubljani. — Točila bodem dobri belizling in dolenski cvček ter vedno sveže pivo. Gorka in mrzla jedila se bodo dobila ob vsakem času. — Slavnim društvom je na razpolago velika arena in krasen vrt za shode in veselice. — Postrežba vedno točna in vestna. Priporočam se cenjeni naklonjenosti z vsem spoštovanjem

Marija Keržišnik
restavratorka.

1542

Najboljši šivalni stroj sedanosti je le

„PFAFF“

10letna garancija. Brezplačen pouk v vezenju.

IGN. VOK

špecialna trgovina šivalnih strojev in koles, Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

1740

Naznanilo.

Od kranjskega dež. odbora ustanovljena podružnica nižje-avstrijske deželne življenske in rentne, kakor tudi ne-zgodne in jamstvene zavarovalnice, Ljubljana, Stritarjeva ulica 7 prevzema.

zavarovanja na doživetje in smrti, otroških dot., rentna in ljudska zavarovanja, nadalje nezgodna in jamstvena zavarovanja. Brezpogojna varnost. — Zmerne premije. Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po enem letu. Osebe, ki nameravajo prevzeti zastopstvo, naj blagovolijo naznaniti svoj naslov.

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Zdravnik želodca

je posebnost želodčnega likerja iz zdravilnih rastlin, kateri iz-
borno vpliva proti slabostim v
želodcu ter radi tega v nobeni
družini ne bi smel manjkati.

1091

SANATORIUM „EMONA“

v Ljubljani, Komenskoga ulica 4.
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške
bolezni. Porodnišnica. Medicinalne kopeli.
Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Bergant, primer. I. kir. odd. dež. boln.

Lokal za trgovino

na zelo prometni cesti, 1649

se takoj odda.

Poizve se v upravnistvu »Slov. Nar.«.

Za poletno sezono se odda

stanovanje

s 6 sobami s kuhinjo, ki se da deliti
v 2 stanovanji. Oprava povsem nova,
vodovod v hiši. Kje, pove upravnistvo
»Slovenskega Naroda« 1543

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

deluje najbolje priznana

Tanno-chinin tinktura

za lase

katera okrepjuje lasišče, odstranjuje

luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica z navodom 1 krono.

Raspoložljiva se z obratno pošto ne manj kot

dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil,
medic. mil. medicinal. vin, specialit-
tet, najfinjših parumov, kirurških
obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani Resljeva cesta št. 1.

poleg novozgrajenega Fran Jožefovega

jubil. mostu. 17

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi
člani bolniških blagajin južne železnice,
č. kr. tobačne tovarne in okr. bolniške
blagajne v Ljubljani.

SINGER, 66'

20. stoletja in šivalni stroj za vse obrtne namene.

Naše prodajalne se poznajo po gorenjem »S«.

Singer Co. deln. dr. šivalnih strojev.

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 4.

Novo mesto, hiša lekarne Bergman. — Kranj, Glavni trg 119. — Kočevje, Glavni trg 79.

Pozor pred zameno! Vsi od drugih prodajalcev pod imenom »Singer« ponujani
stroji so narejeni po enem naših najstarejših strojev, ki po konstrukciji, delo-
zmožnosti in trajnosti daleč zastaja za našimi sistemi šivalnih strojev. — Na
cenj. vprašanja vsako zaželeno pojasnilo. — Vzorci za vezenje, krpanje in
šivanje zastoj in poštne prosto. 1363

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo

vozniških koles

šivalnistroji

Brezplačni kurzi za

vezenje v hiši.

Pisalni stroji

„ADLER“

Pletilni stroji

vseh velikosti.

RAT

Ventilni vozovi.

14/18, 24/28, 40/45 HP.

Vozovi brez ventila.

25/30 in 30/35 HP.

Liberška tvornica avtomobilov z o. z.
Liberce, Češko.

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 9-12.

AVTOMOBIL

Celje — Ljubljana

vozi do preklica 1657

zjutraj 7-45 iz Celja (hotel Beli vol) in

pride okoli 11. dopoldne v Ljubljano.

Odhod iz Ljubljane (gostilna pri Fi-
govcu) ob 3-15 popoldne in pride v
Celje ob 7. zvečer.

Ob nedeljah in praznikih

v slučaju lepega vremena odpelje avto-
mobil ob 2. popoldne na Posavje do
urnu in se potem vrne v Ljubljano.

Vsak dan zvečer pelje avtomobil ob
7-45 zvečer na Vranksko in se drugo
jutro ob 6. zjutraj vrne proti Celju,
kamor pride ob 7. zjutraj.

Zbirka

avstrijskih zakonov

v slovenskem jeziku.

I. zvezek:

Kazenski zakon

o hudodelstvih, pregreških
in prestopkih z dne 27.
maja 1862 št. 117 drž. zak.
z dodanim

tiskovnim zakonom

z dne 17. dec. 1862 št. d.
z. ex 1863 in drugimi no-
vejšimi zakoni kazensko-
pravnega obsega.

V platno vezan 6 K.

po pošti 6 K 30 vln.

Narodna knjigarna

v Ljubljani.

Kleinoscheg

Modni salon

Stuchly - Maschke

3 ZIDOVSKA ULICA 3

naznanja in priporoča častitim damam tu in na deželi
svojo krasno izbiro ravnokar došlih

dunajskih in pariških modelov kakor največjo zalogo športnih klobukov.

Zalni klobuki vedno v zalogi.

Popravila se točno izvršujejo. 1463 Cene brez konkurence!

Kako preprosto je tako čiščenje!

Da ste očistili navaden ali panamski slamnik, je bilo preje treba
množico časa in denarja. S »Strobilinom« pa lahko vsak tudi naj-
dražji (moški, damski in otroški) slamnik v malo minutah igraje
lahko sami očistite, in kar je posebne vrednosti, brez škode za
kite in obliko. »Strobilin« se je že milijonkrat obnesel, in tudi
vi boste po enkratnem poskusu prepričani, pristaš »Strobilina«.
Zavitek stane 30 h in se dobiva po lekarnah, drogerijah in
trgovinah z milom. Zahtevajte izrecno »Strobilin« ker prodajajo
tudi škodljive in ničvredne ponaredbe.

Felix Griensteidl, Dunaj 1/1, Sonnenfelsg. 3.

št. 9321

1723

Razpis.

Za razširjatev okrajne ceste Ivančna gorica-Muljava

v cestnem okraju Višnja gora na 40.000 K proračunjena dela in dobave se
bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapadajoče ponudbe z napovedjo popusta ali
doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna ali z napovedbo pavšalne svote
naj se predlože do

2. junija t. l. ob 11. dopoldne podpisnemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, do-
poslati je zapečatene z napisom: »Ponudba za prevzetje cestne gradbe
Ivančna gorica — Muljava.«

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne
pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini
ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede
na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo
ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem
uradu.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 9. maja 1913.

Naznanilo preselitve.

Odvetniška pisarna

DR. JOSIPA FURLANA

se nahaja vsled preselitve od 10. maja t. l. naprej

v Ljubljani, Sodna ulica 1

v prtiločju.

1716

Obleke po meri **B. Götzl** Ljubljana

najnovejše oblike pri:

Mestni trg 19 — Stari trg 8.

315

Stanovanje s hrano

pri boljši slovenski rodbini, stanujoči v bližini gledališča **išče gospodična**. Ponudbe na upr. „Sl. Nar. pod „V. S.“ 1729

Tesači

dobijo takoj za več let delo za tesaње tramov v gozdu, v akordu.

Vprašanja na upravništvo »Slovenskega Naroda.« 1712

Gostilna v Mariboru

neposredno ob novem državnem mostu **se takoj prodaja.** 1660

Posredovalci izključeni. Potrebni kapital K 30.000. Dopisi pod „Gasthof 92“ Maribor pošte restante. Samo proti inšratnemu listu.

Pristno brnsko blago

Spomladanska in poletna sezija 1913.
Kupon m 3-10 dolg 1 kupon 7 kron
za popolno moško obleko 1 kupon 10 kron
1 kupon 15 kron
(suknja, hlače, telovnik) 1 kupon 17 kron
stane samo 1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20—, dalje blago za površnike, turistovski loden, svilnate kamgarne, blago za damsko obleko itd. razpošlja po tvorniških cenah :: kot solidna in poštena vrlo znana ::

Zaloga tvornice za sukno Siegel-Imhof v Brnu (Brünn).

Vzorci gratis in franko.

Od tega, da direktno naročajo blago pri firmi Siegel-Imhof na tvorniškem kraju, imajo privatni odjemalci veliko prednost. Največja izbira. Stalne najnižje cene. — Tudi najmanjša naročila se izvrše najpozorneje in natančno po vzorcu. 517

Velika zaloga najmodernejših slamniov. **Klobuki** **cilindre** in **čepice** v najnovejših fazonah in v veliki izbiri priporoča **IVAN SOKLIČ.** Pristni Panama-slamniki od 9 K do 50 K.

Potreščine za telovadce

hlače, majice, čevlji, kakor tudi za uniformiranje, srajce, čepice, peresa, kokarde, monogrami, pasovi, vrvce za zurko, sponke, vrvce za trobke in rog, trak za odznake, rokavice za zastavonoše, narodne zastave, trakovi in znaki, vse vedno v zalogi

v modni in športni trgovini za gospode

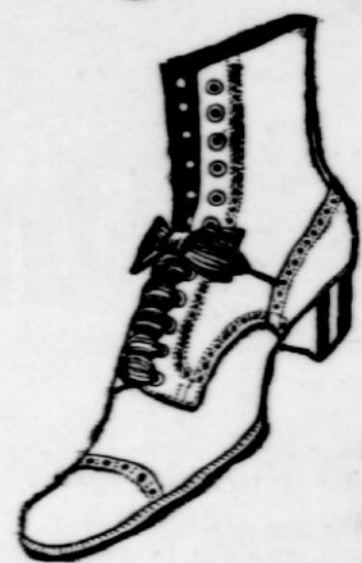
P. Magdić, Ljubljana,

nasproti glavne pošte.

1230

Anglo zaloga čevljev, Anton Novak, Ljubljana,

Selenburgova ulica šte. 7 — zraven tvrčke Magdić.

1190

K 12⁵⁰ za dame in gospode **K 16⁵⁰**
Krasne oblike, trpežno blago, nizke cene.

Največja zaloga ur, juvelov, zlatnine in srebrnine

Najnižje cene!

Najnižje cene!

Briljantni prstani (pristni la) od 15 K naprej	14 kar. zlate zapestnice z uro od 80 K naprej	14 kar. zlate damske verižice od 19 K naprej
Diamantni prstani 10 . . .	Srebrne zapestnice z uro . . . 18 . . .	14 kar. zlati damski collier „ 9 . . .
14 kar. zlati prstani 3-50 . . .	Srebrne tula zapestnice z uro . . . 20 . . .	14 kar. zlate moške verižice „ 19 . . .
Briljantni uhani 60 . . .	14 kar. zlate damske ure . . . 20 . . .	14 kar. zlate moske ure . . . 40 . . .
14 kar. zlati uhani 3-50 . . .	14 kar. zlate dam. ure z brilj. . . 48 . . .	14 „ zlate m. ure z dvoj. pok. „ 60 . . .
14 kar. zlate zapestnice . . . 18 . . .	14 kar. zlate dam. ure z diam. . . 28 . . .	i. t. d. i. t. d. i. t. d.

Velikanska zaloga ur, verižic, zlatih, srebrnih in nikljastih, kakor vsi drugi v mojo stroko spadajoči predmeti, pariške mamornate ure itd.

Moje cene so stavljene tako nizke, da kljubujem največji konkurenci in nudim svojim cenjenim odjemalcem največjo in najboljše jamstvo.

H. Suttner glavna in razpošiljalna trgovina, Glavni trg št. 25 **H. Suttner**
podružnica in delavnica, Sv. Petra cesta šte. 8

Lastna protokolirana tvornica ur v Svici. — Tvorniška znamka „IKO“. — Edino zastopstvo za Kranjsko tvornice ur „Zenith“.

Iščem pod zelo ugodnimi pogoji za nadaljno financiranje svoje že k patentu proglašene iznajdbe 1728

posojilo 400—500 K

Nadaljna pojasnila daje A. Černe, Ljubljana, Cognarjeva ul. 8. I. nad.

Teodor Kunc
Ljubljana,
Prešernova
ulica št. 5
I. nadstr.

Slanski modni salon
Izdelovanje najfinejših angleških kostumov, paletotov, franc. toilet itd.

Krapinske toplice (Hrvaško) zdravijo protin, revmatizem ishias. Prospekte in pojasnila daje zastoj ravnateljstvo.

Priporoča se domača
konfekcijska trgovina
Maček & Ko.
Franca Jožefa cesta 3.

Sprejemajo se naročila po meri, ter se izvrše točno in solidno. Založniki c. kr. priv. juž. žel. Solidna postrežba. — Najnižje cene.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir **M. GELHAUS**, oblastveno avtor. in zaprižejeni patentni odvetnik na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Modni salon

M. Sedej-Strnad

priporoča cenjenim damam

:: slamnike le najfinejše izvršbe. ::

Zalni klobuki vedno na razpolago.

Ljubljana, Prešernova ulica. Palača Mestne hranilnice.